

MAGYAR LAPOK

XIII. évfolyam, 90 (3536) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12—27.

A szívósabb szovjet védekezés ellenére

Fokozatosan további teret nyer a magyar csapatok támadása

Egyre növekvő megértés mutatkozik Svédországban a finn kormány politikája iránt — De Gaulle szakadár bizottsága nem ismerte el a Badoglio-kormányt

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Ille tékes katonai hely közli: A magyar csapatok támadása a várt és valóban bekövetkezett szívósabb szovjet ellenállás ellenére is kemény harcok közben, fokozatosan továbbra is teret nyer. A fokozódó ellenállás azt mutatja, hogy a szovjet vezetés is felismerte azt, hogy a magyar csapatok támadása ma már nem csak harcászati sikert jelent, hanem komolyabb következménnyel járhat. A támadás ugyanis a Csernovictól délre állomásozó szovjet erőkre mindinkább kellemetlenebbé válik és a szovjet vezetés arra kényszeríti, hogy a támadó erőből csapatokat vonjon el a magyar támadás fekézésére, vagy megállítására.

A honvédek kiváló harcos szellemének köszönhető, hogy ezek az újabb szovjet erőstíések sem tudják a támadás lendületét fékezni.

Kövelet az egyik, az előző hadijelentésekben már említett, harcscsoportunk a hátsó összeköttetéseitől elvágtat szovjet erőcsoport felszámolásában működött sikeresen közre.

A Magyar Távirati Iroda jelenti, A honvédezők főnöke közli: A Kárpátok és a Dnyeszter felső folyása között a honvédesapatok térnyerése folyamatosan halad, bár az egyre erősödő ellenség szívósan védekezik és helyenként ellentámadásokkal igyekszik fékezni a honvédesapatok lendületét. Ottynia várhatóan kemény harc után elfoglaltuk. Hat nehéz harcokosít ismét kilőttünk, egyet pedig sértetlen állapotban zsákmányoltunk.

Lemondtak az angolszászok arról, hogy Törökországot háborúba kényszerítsék (?)

Ankara, (MTI.) Török politikai körökben hangoztatják hogy a második arcvonal megnyitására most már minden valószínűség szerint sor kerül.

Ankara, (MTI.): Az angol-török viszony a külkereskedelemlre vonatkozó legutóbbi jegyzékváltásokkal új szakaszba lépett. Angol-török tárgyalások várhatók, amelyek nyomán Törökország a lehetőségekhez mérten csökkenteni fogja kivitelét Németországgal. Hirtelen és gyökeres változás azonban eemléstire sem várható Törökország külpolitikai magatartását illetően. Törökország a leghatározottabban ellenállott a nemhadviselő magatartásának megváltoztatására irányuló angolszász nyomásnak.

A Valút című lap hangoztatja, hogy az angolszászok most már le is mondtak arról, hogy Törökországot háborúba igyekezzenek kényszeríteni.

Stockholm nem tekinti irányadónak Törökország eljárást

Stockholm, (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Stockholms Tidningen foglalkozik azzal a ténnyel, hogy Törökország az angolszász követelés alapján megszüntette a krómszállítást Németországba. A svédek hangsúlyozzák,

hogy Svédország Törökország eljárását sohasem tekintette irányadónak. Törökország mint Nagybritannia szövetségese járt el. Svédország semleges volt, most is az és a jövőben is az akar maradni, így nemcsak joga, hanem kötelessége megkötött szerződéseire vigyázni, akárhivél kötötte is a hadviselő felek közül. Azonkívül nagy különbség van Svédor-

szág és Törökország kereskedelempolitikai helyzete között.

Helsinki, (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A Helsinken Sanomat stockholmi tudósítójának jelentése szerint a svéd országgyűlés legutóbbi ülésén foglalkozott a finn békekérdéssel is. A kormány kifejtette Svédország szerepét a finn-orosz tárgyalásokban.

A lapudósító szerint rá kell mutatni azokra a változásokra amelyek a svéd közvéleményben ezzel a kérdéssel kapcsolatban bekövetkeztek. A finn kormány politikája iránt egyre növekvő megértés mutatkozik. Különösen áll ez a megállapítás, ha összehasonlítjuk a svéd közvélemény mostani állásfoglalását azzal, amikor a svéd közvélemény az úgynevezett módosított orosz béke feltételek elfogadását ajánlotta Finnországnak. Most már tudatában vannak a svédek a valódi orosz feltételek szigorúságának, melyeknek teljesítését maguk is lehetetlennek tartják.

Ismét kiéleződött az ellentét Péter király és Tito között

Amszterdamból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat algiri jelentése szerint De Gaulle újságíróknak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a francia szakadárbizottság nem ismerte el a Badoglio-kormányt.

Szófiából jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Krisztov belügyminiszter a bolgár újságíróknak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy az új bolgár közérő neve „bolgárnépkötelék” lesz. A vidéken alakult egyes csoportokat „népzsóaljaknak” fogják nevezni. Bulgáriában eddig 250 népzsóaljat alakítottak. Ezek a népzsóaljak sok helyen értékes tá-

mogatást nyújtottak a partizánok és egyéb belpolitikai népellenségek elleni harcokban.

Stockholmból jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: A Svenska Dagbladet londoni tudósítója szerint kiéleződött az ellentét Péter jugoszláv király és kairói kormánya, valamint Tito között. Az állami bank aranytartaléka a nézeteltérés oka. A királyi kormány ugyanis az aranykészleteket meg akarja szerezni. Mégpedig 11 millió dollárt brazil állami bankból Newyorkba akart átutalni, amit Titóék megakadályoztak.

A szövetségesek nem akarják nyíltvárosnak elismerni Rómát

Berlin. A News Chronicle jelentése szerint a szövetséges nemzetek nem hajlandók Rómát nyílt városnak elismerni. A lap szerint az egész ügyet meg fogják fontolni ha a németek a főváros összeköttetéseit nem használják, erre azonban nincsen semmi jel. — folytatja a lap. — London és Washington hivatalos álláspontja az, hogy a németeket terhelő a felelősség mindazért a kárért, ami a szövetségesek támadása következtében Rómát éri.

A News Chronicle közleménye nyilatkoztatja, hogy az angolszász körökben Róma esetleges szétrombolásáért

a felelősséget a németekre akarják hárítani, ámbar Németországnak Irországhoz intézett jegyzéke kétségtelenül megállapította, hogy német részről minden elgondolható rendszabályt megtettek, hogy Rómának nyíltváros jellegét biztosítsák. Rooseveltnek de Valerához intézett válasza azt állítja, hogy Rómát a németek közlekedési központként használják. Ez az állítás teljesen légből kapott és a német jegyzék kellekép megcáfolja. A szövetségesek egész magatartásából kitűnik az a szándék, hogy Roosevelt kész arra, hogy az Örök Várost szétrombolassa.

Családaink a háborús időben

IRTA: PROHASZKA OTTOKÁR

A háborúk szelvézet a családi fészkek is érzi, de mennyire árszi! Mennyi gond s aggodalom fészke ilyenkor a szeretet fészke; hány szemből csordul ki a bánat könnye s a néma ajkakon ott lebeg a kérdés, melyre nincs felelet: Mi lesz? Visszajön? Ugye visszajön?

Bizony ezt kérdezik és sokan kérdezik és sokan kérdezik, mert bizony sok-sok családból elment az édesapa, elmentek a fiak, a testvérek; elmentek, mégpedig útközetbe, háborúba mentek, s onnan nem jön mind vissza; hát ki lesz az, aki nem jön vissza? S ezt kérdezik s összebujnak, mint a csibék, mikor kánya kering az udvar fölött, vagy mint a juhtyáj kint a legelőn, mikor a vihar közeledik, s nem tud haza menni. Milyen lázós hát most az otthon a nagy gondban, s milyen láthatatlan árnyékok esnek minden családi fészkekre... a veszedelmek árnyai!

Mit kell hát ilyenkor tenni? Mivel fogunk világitani a sötétségben, hogy lássunk el ne sötétedjék a lelkünk, s mivel fogunk tüzelni e hidegben, hogy el ne hulljünk bizalmunkban? Hát ugyan mivel, ha nem nagy hittel s szeretettel?!

Bármily nehéz idő jár fölöttünk, a legszükségesebb az lesz, hogy a családnak feje legyen, s hogy ha a családnya el is ment, mégis minden családban ott legyen az, aki magát a „családos emberhez” hasonlítani szerette. Hinnünk kell, hogy köztünk van az a bizonyos „családos ember”, az Isten, s hogy velünk van s el nem hagy, s hogy soha sem lehet őt úgy megérezni, mint ilyenkor, bajban, bánban, aggodalomban. Ilyenkor szeret megnyilatkozni; ilyenkor akarja, hogy ráismerjünk, hogy vele szóba álljunk s kegyelmeit vegyük; azért mondja a zsoltárossal, hogy „ó — már mint én, megte, meg mindenki, ki bajban van — segítségül hív engem: Te vagy Atyám, Istenem s üdvöm oltalma. S és megtartom neki irgalmasságomat és szövetségemet híven önéki” (Zsolt. 88. 27). Meg kell nyugodnunk abban a hitben, hogy az Isten velünk van, hogy köztünk van s hogy el nem hagy.

Lelkünknek második visszahatása e nehéz időkben az lesz, hogy nagyon, nagyon közel akarunk jutni egymáshoz. Bizony az élet nincs mindig kedvező körülmények közé ágyazva, sőt azt nagyon is gyakran ellenséges hatalmak környékezik, amelyek gyöngítik az életkedvet s ölik az életörömet. Oly közel áll ilyenkor ember emberhez, családtag családtaghoz, gyermek édesanyjához, s úgy megérzik azt mindnyájan, hogy egymásra szorulnak. Mikor úgy kiszikad körükből az édesapa s nincs támasza az édesanyának, mikor a gyermekek is megérzik az erős karoknak, annak a bizó szempárnak s meleg szívek hiányát; akkor valami erős érzés küzdí föl magát a lelkek mélyéből, mely mint nagy vágy s nagy elszántság hatja át valamennyit, s megemberelik magukat s iparkodnak pó-

foini munkát, vigaszt, meletet s szeretetet.

Mily nagy áldás háromlik tehát a családokra, ha a háborús veszedelmek behatása alatt tényleg megerősödnek a családi érzések, s ha szülő, gyermek, testvér egyaránt megtapasztalja, hogy egymáséi, hogy egymásra szorulnak s egymásnak köszönnek sok-sok jót, amit magukból, egymagukban állva, sohasem meríthetnének.

Ez érzéseket megtaláljuk a názáreti szentszaládnak körében is. Kétségbeesés s elkeseredés sohasem lépte át azt a küszöböt, ahol maga az Isten lakott. S mily közel álltak azok az isteni kedves lelkek egymáshoz! Oly közel egymáshoz, amely közel Istenhez! Legyen a mi családainknak is szíveket egybefűző köteléke az Isten — legyen ő az összetartás eleme! Akkor ha el is vész egy-egy kedves tag a családból, majd megtaláljuk azt is Istenben, s rátalálunk majd egymásra is a nagy „családos ember” házában.

Vitézzé avatták Vitán Zoltánt, a Tűzharcos Szövetség váradai csoportjának vezető tisztjét

(Nagyvárad.) Megérdemelt kitüntetés érte Vitán Zoltán tartalékos főhadnagyot, a Magyar Tűzharcos Szövetség nagyváradai Főcsoportjának vezető tisztjét, a Magyar Olasz Bank Nagyváradai Fiókjának igazgatóját. Vitán Zoltán — akit széles körben ismernek Nagyváradon — mint ismeretes, végigküzdötte az első világháborút és mint a hadsereg egyik legvitézebb tisztje, számos kitüntetésért szerzett. A szépen dekorált fronttiszti most érdemei elismeréséül a Kormányzó Úr jóváhagyásával vitézzé avatták. A Vitézi Szék új tagját itteni ismerősei kitüntetésével alkalommal meleg ünnepségekben részesítették és jókívánságaikkal halmozták el.

Az Erdélyi Ifjtalok Köre hétfőn este 7 órakor tartja összejövetelét a Magyar Hárban. Ez alkalommal dr. Patzkó Elemér képviselő tart előadást. Az előadás kéri a tagokat és vendégeiket, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Lemondott Haggenmacher Henrik a MGyOSZ elnöke. A MTI jelenti: Haggenmacher Henrik, a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége (MGyOSZ) elnöke lemondott tisztségéről.

A SZENNYVIZEK UJSZERŰ FELHASZNÁLÁSA. Az egyik nagy német iparvállalat üzemének egyikében egész újszerű módon próbálta meg az eddig haszontalanul elfolyó szennyvizek felhasználását. Ezeknek a szennyvizeknek átlagos hőmérséklete 40 fok. Ezt a körülményt használták fel nagykiterjedésű kísérleti kertek fűtésére. A esővizet, amelyeken át a szennyvizek az üzemből elfolytak, a föld alá helyezik és a felettük tenyésző növényeket a megfűtés után visszafolyó még mindig mintegy 20 fok hőmérsékletű vízzel öntözik. A fűtött területeken elhelyezett zöldéges kertekben, amelyeket üveggel borítottak, be olyan kedvező feltételek mellett tudnak fejlődni a növények, hogy egy év alatt többszöri termést is ki lehetett hozni. Az első sikerek nyomán a kísérleti berendezéseket nagymértékben kiterjesztik. (HKK)

Részletes polgármesteri rendelkezés a lezárt zsidó üzletekről

Nagyvárad thj. város polgármestere 10634—1944. I. szám alatt a következő hirdetményt adta ki:

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter ur 50.500—1944. I. számú rendelete és ad. 50.500—1944. I. számú rendelet hatálya alá eső zsidó kis- és nagykereskedők, akik árut közvetlen fogyasztásra, vagy továbbeladásra árusítanak vagy közvetítenek, ideértve a keresési, betéti és korlátozott felelősségű társaságokat is, kötelesek üzlethelyiségeiket (üzlet, iroda, raktárhelyiség stb.) haladéktalanul bezárni és azt a polgármesteri hivatalnak bejelenteni. Ezen bejelentés benyújtandó az I. fokú iparhatóság vezetőjénél dr. Kazó Károly th. tanácsnoknál (Telki u. 3. I. emelet 10.), aki ezen bejelentések elfogadására megbízott. A bejelentés 24 óra alatt eszközölendő. A vasárnapi napon az iparhatóság inspekción szolgálatot tart, hogy a bejelentéseket legyen, aki átvegye és a hirdetés szövegét lepecsételje. Ezen inspekción szolgálat délelőtt 9 órától este 6 óráig egyfolytában tart.

A lezárt üzletben lévő árukészlet és berendezési tárgyak zár alá vétetnek.

A lezárt üzlethelyiség bejáratát szembevető helyen a hatóság pecsétjével ellátott alábbi szövegű hirdetményt kell elhelyezni:

„A m. kir. kereskedelem és közlekedésügyi miniszter ur 50.500—1944. K. K. M. számú rendelete alapján az árukészlet és az üzleti berendezés zár alá vétetett”.

Ezen kis táblácska, amely lehet kárton-

lappól is a bejelentéssel egyidejűleg bemutatandó az iparhatóságnak, amely azt polgármesteri pecséttel látja el és a kezeléssel megbízott tisztviselő aláírja.

A fenti számú rendelet alapján zár alá vett üzletből tovább árusítani nem szabad. A hatóság gondoskodik, hogy az olyan üzlet részére, amelynek tovább folytatása honvédelmi, vagy közellátási érdekből nélkülözhetetlenül szükséges, vállalati vezetők jelöltessenek ki, az illetékes kereskedelmi vagy iparkamara meghallgatása után, a lehetőséghez képest a vállalat keresztény személyzetéből.

A hatóság gondoskodik arról, hogy oly üzletknél, ahol gyorsan romlandó áru van, az áru keresztény üzlethez szigorú átadásra készpénz fizetés ellenében. Egyéb árut más kereskedőknek vagy fogyasztóknak átadni nem szabad.

A zsidó kereskedők üzleti alkalmazottainak, illetményeit további rendelkezésig folyósítani kötelesek.

A lezárt üzletben a kereskedés alkalmazottai megjelenhetnek, azonban kifejezetten csak az 1600—1944. M. E. azaz a zsidó vagyon bejelentési rendelet 10. § (2) bekezdésében említett bejelentés és leltár elkészítése végett. Árut eladni, vagy onnan elvinni a legszigorúbb büntetés terhe alatt tilos. A rendőrség az így lezárt üzleteket állandóan figyelemmel fogja kísérni.

Nagyvárad, 1944. április 22.

Dr. SOÓS ISTVAN s. k.
polgármester.

Vállalatba adja a város több nyilvános óvóhely építési és korszerűsítési munkálatait

Az óvóhelyek hollétére figyelmeztető táblákat részletesebb útbaigazítással látják el

Nagyvárad, április 22. A városi törvényhatósági bizottság szombat délelőtt 11 órai kezdettel tartotta meg rendezési bizottságát, dr. Hlatky Endre főispán elnöklésével. A bizottság először a közgyűlésre előkészítő ügyekkel foglalkozott. Több böharpüspöki lakos kérte a várost, hogy a hegyközpályi út építésének céljaira igénybevevett ingatlanok kisajátítása után megmaradt ingatlanait vásárolja meg. A bizottság hozzájárult ehhez.

Teljesíti a város a református egyház kérelmét, hogy a Velencén építendő református templom céljaira a Templomtéren egy 27 méter hosszú és 12 méter széles telket engedjen át.

A városi zeneiskola elköltözik az eddigi Szaniszló-utcai helyiségből, amely dr. Czifra Kálmán főispán tulajdona. Az iskola számára a Hitler-utca 8. szám alatti házat veszi bérbe a város, amely a görög katolikus püspökségé és amelyben az összes tanszokok megfelelő elhelyezést találhatnak.

Több nyilvános óvóhely építésének illetve korszerűsítésének munkálatait vállalatba adja a város. Az erre vonatkozó határozattal kapcsolatban többek javaslatára elhatározta a bizottság, hogy a nyilvános óvóhelyek hollétére figyelmeztető táblákat részletesebb útbaigazító feliratokkal látják el, azok közül az újságokban pontos magyarázatokkal közölni fogják, hogy ezek az óvóhelyek hol találhatóak s több üzlet kirakatában a város térképén megjelölik a nyilvános óvó-

helyeket. Elhatározta a bizottság a közgyűlés előkészítését a Lovásártéren, valamint intézkedéseket határozott el a Mussolini-tér légoltalmi helyzetének jobb rendezése céljából.

Vállalatba adja a város az Apolló palota központi fűtőkazánjának átalakítási munkálatait, az épület általános javítását, a Kálvin-utca 7. szám alatti ház javítását, a Rhédey-kerti leventépalota javítási munkálatait és a hegyi kulturház keltetárának építési munkálatait. Ezenkívül a város különböző helyein tűzoltószertárakat építenek. Ely ilyen szertár építése a mérnöki hivatal költségvetése szerint 12.500 pengőbe kerül.

Hozzájárult a bizottság, hogy a villamosmű 600 darab világítási fogyasztásmérőt vásároljon a budapesti Ganz cégtől 19.260 pengő értékben.

A közgyűlést előkészítő ügyek során foglalkozott a bizottság a miniszterelnöknek és a belügyminiszternek hivataluk átvételéről szóló leiratával és olyértelmű felirat elküldésére tesz javaslatot a közgyűlésnek, hogy a városi törvényhatósági bizottság hazafias buzgalommal fogja támogatni a kormányt.

Emődí János törvényhatósági bizottsági tag betegségére való hivatkozással lemondott törvényhatósági bizottsági tagságáról. Midőn a bizottság tudomásul vette ezt, Medvigy Ferenc bizottsági tag meleg szavakkal emlékezett meg Emődí Jánosnak a megszállásüldöjében tanúsított példás magatartásáról.

A közgyűlés tudomásulvette a közgyűlési bizottság fegyelmű választmány-

Mozik műsora:

APOLLÓ: Fedora.
BELVÁROSI: Keresztúton.
CASINO: Országváltás.
KORONA: Első csók.

nak dr. Kiss Elek vágóhídi igazgató tevékenységében hozott határozatát, mely szerint a vágóhídi igazgatónak szembeemelt vádak teljességgel alaptalanok.

Határozott a kisgyűlés a Hangyával kötött sertésüzemelési szerződés felbontásának részletei tárgyában. A polgármester ismertetette az ezzel kapcsolatban lefolytatott előzetes megállapodást.

A kisgyűlés lapunk zártakor még nem ért véget.

Elősegítette a kormány a főispánok kicserélését

Az Esti Újság írja: A kormány, hírszerint, a legutóbbi napokban behatóan foglalkozott a főispáni kar átalakításának problémájával. Természetesen szükség van arra is, hogy az idők változó szellemének megfelelően új politikai beállítottságú és tetters embereket kerüljenek az egyes törvényhatóságok élére. A kormány ezeket a problémákat részletesen megvitatta és előkészítette a főispánok kicserélését. A lap értesülése szerint az első felmentések és új kinevezések most már rövidesen nyilvánosságra kerülnek. Az átszervezés igen mélyreható lesz.

Felfüggesztették a Magyar Gyáriparosok Orsz. Szövetségének önkormányzatát

A MTI jelenti: A m. kir. iparügyi miniszter a Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége önkormányzati szerveinek a működését felfüggesztette és a szövetség ügyeinek vitelére Dunkel Károly m. kir. főtanácsost, a Magyar Acéllágyár Rt. elnöke vezérigazgatóját miniszteri biztossal kirendelte.

Példamutató, hősiesség magatartást tanúsítottak a légitámadás alatt a győri Karmelita atyák

A MTI jelenti: Az elmúlt héten Győr ellen intézett légitámadással kapcsolatban a győri Karmelita atyák hősiesség magatartást tanúsítottak. A legnagyobb veszélyben rohamisakkal a fejükön, szent olajjal a tarsolyukban, kezükben csákánnyal és lapáttal az első között siettek és a mentési munkálatokat végző katonasággal együtt érkeztek a füstölő romok közé. A sebesülteket ápolási elvették, a nagy utra készülöket a betegek szentségével látták el, de ugyanakkor a katonasággal együtt csakánnyal a kezükben dolgoztak, téglát hordtak és résztvettek az oltási munkálatokban is. Győr város lakossága a veszély elmúltakor hálas szívvel mondott köszönetet ön-feláldozó, életüket megmentő bátor magatartásukért.

HOLNAP JÁTSZAK LE AZ NB I. ÉS II. NÉGY CSOPORTJABAN JUNIUS 11-ÉRE KISORSOLT FORDULÓKAT

A MTI jelenti: Az NB I. és az NB II. négy csoportjában április 23-án kell lejátszani a június 11-ére kisorsolt fordulókat. Az NB. III. számosvidéki csoport részére az illetékes debreceni kerület tűzött ki mérkőzéseket, ezeket április hó 23-án kell lejátszani.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje „MAGYAR LAPOK”-at.

Német és magyar csapatok tovább törtek előre a Kárpátok és a Dnyeszter felsőfolyása között

Magyar kötelékek elfoglalták Ottynia városát — A németek és szövetségeseik ellenlépéseinek további előhaladásával szemben gyenge szovjet támadások jellemzik a keleti arcvonal helyzetét

Berlinből jelentik: (MTI) A pénteki hajnalig jelentős németek és szövetségeseik ellenlépéseinek további előhaladásáról számolt be. Ezzel szemben csak gyenge szovjet támadások állanak. Illetékes német katonai helyen ebben a helyzet fokozódó megszilárdulását látják.

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának. A véderő főparancsnoka közli: Szabaszipol harci körzetében, a Dnyeszter alsó folyásánál és Jassitól északra a szovjetek tegnapi eredménytelenül támadott. A Kárpátok és a Dnyeszter felső folyása között német és magyar csapatok a bolsevisták szívós ellenállásával szemben tovább törtek előre. Magyar kötelékek kemény harc után elfoglalták Ottynia városát. Narvától északnyugatra csapataink — melyeket csatarepülőök hatékonyan támogattak — heves szovjet ellentámadásokat elhárítva, továbbra is előretörték magukat.

Olaszországból sikeres helyi vállalkozásaink kivül — melyek során az ellenség nagy és véres veszteségeket szenvedett, — nem jelentenek különösebb harci cselekményt. A mára

tétek támadást. Nehéz elhárítási viszonyok mellett 14 ellenséges gépet lőttünk le. Nehéz német harci gépek Hull városát bombázták. Több nagykiterjedésű tüzet és rombolásokat figyeltek meg.

Az olaszországi arcvonalakon továbbra is csak helyi harcok folynak

Berlin. (MTI.) Az Interinf jelenti az olaszországi harcokról: Az olaszországi arcvonalakon továbbra is csak helyi harcok folynak. A nettunói partraszállási térség központi szakaszán megfiúsultak az angol-szász és amerikai újabb előretörési kísérletek. Cassinótól északnyugatra az inváziós csapatok előretörési kísérleteit a németek megfiúsították. Az Appenninokban német romboló csoportok megrohanták az inváziós csapatok tábori erődjait és támaszpontjait. Több erődöt felrobbantottak, néhányat pedig bekapcsoltak a német állások előterébe. Az adriai partvidéken Villa Grante-nél egy roham-különművelés a birt állásokban szétrombolt néhány állást.

A keleti arcvonalon Szabaszipol térségében a bolsevisták több helyről

Égészségét ápolja, fiatalságát megőrzi,

ha rendszeresen használja a

RIMANÓCZY korszerűen berendezett gőzfürdőjét

Nyitva: délelőtt 6—12, délután 2—6 óráig. — Délután 4—6 óráig rendkívül olcsón, 1.50 pengőért fürödhet a gőzfürdőben.

megközelítették a német előtéri állásokat, a támadásokat azonban még a biztosító állások előtt elhárították. Dél-Ukrajnában és a Dnyeszter alsó folyásánál csökkent a harci tevékenység. A Dnyeszter és a Prut között a bolsevisták átszervezéseket végeztek és hadrendbe állították az arcvonal mélyéből hozott tartalékokat. A Prut felső folyása és a Dnyeszter között Delatytól keletre, Sztaniszlautól délkeletre megkezdett hadműveleteket a magyar és német rohamkötelékek folytatták. Egebekben az egész harci területet egy közbenő állapot fennállása jellemzi. A Krim-félszigeten esütörtökön is csak csekély volt a harci tevékenység. A központi és északi szakaszon nincsenek lényeges harci tevékenységről hírek.

Bukarast. (MTI.) A Német TI jelenti: A román hadsereg főparancsnoka közli április 21-én: A szovjet esütörtökön is siker nélkül folytatta támadásait a szabaszipoli hídfő ellen. Az ellenség légi harcokban és a földön 40 repülőgépet veszített. — A Dnyeszter alsó szakaszán. Beszarábia központi részén és a moldvai határen nem volt különösebb esemény. Bukovina hegyes részein csapataink megjavították állásaikat. Az angol-szász légi erő támadást intézett a főváros, valamint az olajvidék és Turnu-Severin ellen. Károk keletkeztek és a polgári lakosság körében áldozatok voltak. Számos ellenséges repülőgépet lelőttünk.

jelenti: A Wilhelmstrassén kijelentették, hogy hivatalosan még nem foglalhatunk állást a Németországba irányuló török krómszállítások beszüntetésével kapcsolatban. Politikai körökben céloznak arra, hogy Németországnak kötelező kétoldalú szerződése legyen Törökországgal és olyan lépés, mint a szállítások beszüntetése, ultimátumjellegű lehet.

Péter király lesújtó véleménye az angolszász segítségről

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Hírszolgálat jelenti Londonból: Péter jugoszláv király Londonban pénteken beszédet mondott. Többek között a következőket jelentette ki:

Az a segítség, amit a szövetségeseik repülőgépek vagy ejtőernyők útján juttatnak Jugoszláviának, még arra sem elegendő, hogy egy zászlóaljat felfegyverzenek. Katonáink manapság rongyokban harcolnak és még a legmélyebb hóban is meztelenül gázolnak. Jugoszláviában drágább a lőszer, mint a kenyér és egy fegyvernek nagyobb az értéke, mint az emberéletnek.

Badoglio megalakította új kormányát

Kommunista miniszter került a gazdasági és munkaügyi kabinétele

Stockholmból jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: Mint az amerikai hírszolgálat iródnak Nápolyból közlik, Badoglio új kormányt alakított, amelynek összetétele a következő:

- Badoglio miniszterelnök és külügyminiszter;
- Benedetto Croce tárcanélküli miniszter;
- Sforza gróf tárcanélküli miniszter;
- Giulio Rodino tárcanélküli miniszter;
- Arangio Ruiz igazságügyminiszter;
- Francesco Perebona földművelésügyi miniszter;
- Eugenio Roale kommunista, gazdasági miniszter; ügykörébe tartoznak a munka-, kereskedelem- és élelmiszerelosztási ügyek is.
- Rafaelo de Carro közgazdasági miniszter.

Eszméletlenül veletlenül leány az állomás környékén

(Nagyvárad.) Tegnap éjszaka a nagyállomás mellett lévő repülőtéren mellett a járó-kelők egy súlyos összevert leányra akadtak, amint az eszméletlen állapotban feküdt a földön.

Értésítették a mentőket, akik bevizsgálták a közkegyországi, az nben egyelőre nem sikerült eszméltre téríteni s így kihallgatni sem lehetett. A feltevések szerint valószínűleg erőszakos férfiakkal találkozott s a duhaj emberek összeverték. A nyomozást a rendőrség bevezette. Személyazonosságát sem sikerült eddig tisztázni.

A légiháború hírei

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Április 21-ére virradó éjjel erős német harci kötelékek Hull angol városát bombázták látható eredménnyel.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Április 21-ére virradó éjjel brit bombázók Köln városa ellen intéztek terrortámadást. Sok romboló- és gyújtóbomba esett több lakónegyedre. A lakosságnak nagy veszteségei voltak.

Párizs. (MTI.) A Német TI jelenti: Április 21-ére virradó éjjel angol-szász bombázók ismét terrortámadást intéztek Párizs ellen — vaktában ledobott bombákkal. Súlyosan megsínylette a támadást Montmartra negyede, továbbá a Sacré Coeur. Több kórház is elpusztult. A halottak számáról még nem érkezett végleges jelentés.

Berlin. (MTI.) Mint az Interinf értesül, pénteken a délelőtti órákban erős északamerikai bombázó kötelékek a délkelet-európai térség felé történt berepülésük alkalmával légi harcokra kerültek sor német és román vadászokkal. A légvédelmi erők meg-

akadályozták az amerikai bombázók zárt kötelékből való támadását. Csak egyes bombáknak Szerbia és Dél-Románia több helységére történt ledobásáról érkezett jelentés.

Bukarast. (MTI.) A Német TI jelenti: Az angolszász légi erőnek Bukarest ellen pénteken délelőtt intézett támadása ismét határozottan megfélemlítő jellege volt. A bombázók főként a sűrűn lakott munkásnegyedeket bombázták. Közvetlenül a támadás után most is nyomban megindult a lakosság önkéntes támogatásával a mentés. A lakosság a harmadik támadás alkalmával is ugyanolyan nyugodtan és elszántan viselkedett mint eddig.

Berlin. (MTI.) Mint az Interinf értesül, német és román légvédelmi erők északamerikai repülőknél szerb és román terület felé történt pénteki berepülése alkalmával legalább 16 amerikai repülőgépet lőttek le köztük 11 darab négymotoros bombázógépet.

Németország ultimátumjellegűnek tekintené a szállítások beszüntetésére irányuló török lépést

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Angol és török forrásból hírek érkeztek Berlinbe, hogy Menemenlioglu török külügyminiszter közölte bizonyos

szállítások beszüntetését — egyik jelentés szerint — Németország szövetségeseivel szemben.

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf

virradó éjszaka harcirepülőgépeink jó eredménnyel támadták a nettunói hídfőnél lévő célpontokat Olasz terület fölött tegnap 12 ellenséges gépet lőttünk le. Német harci és torpedóvető repülőgépek mára virradó éjszaka az északafrikai partvidék előtt súlyos támadást intéztek utánpótlás-szállító ellenséges hajókaraván ellen. Az algériai vizeken elsüllyesztettek két rombolót, 4 teherhajót 29 ezer tonnával, továbbá egy nagy tartályhajót. Súlyos találatot kapott összesen 103 ezer tonnát kitevő 14 kereskedelmi hajó, két szállítóhajó és három romboló.

Ellenséges bombázó kötelékek napról éjszaka a megszállt nyugati területet támadták. Az éjszaka folyamán terrortámadást intéztek Köln városa, főként a lakónegyedek ellen. Épületkárok keletkeztek és a lakosságnak veszteségei voltak. Egyes brit gépek a birodalmi főváros ellen in-

„Magyarországi Zsidók Szövetsége“ elnevezéssel életre hívja a kormány a zsidók önkormányzati és érdek- képviselői szervezetét

A szövetség kötelékébe tartozik minden zsidó, aki a sárga csillagot köteles viselni

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A zsidókérdés céltudatos rendezésére irányuló kormányzati elgondolásokba beletartozik a zsidóknak megfelelő kormányzati szervezetbe tömörítése, ami az eredményes megoldást nagymértékben elősegítené. Ebben az irányban intézkedik a kormány a hivatalos lapban 1.520—1944. M. E. sz. alatt megjelölt rendelete, amely életre hívja a magyarországi zsidók szövetségének elnevezés alatt a zsidók önkormányzati és érdekképviselői szervezetét. A „Magyarországi Zsidók Szövetsége“nek kötelékébe tartozik a jogszabály rendelkezésének fogva minden zsidó, aki az 1.240—1944. M. E. sz. rendelet értelmében a „sárga csillag“-ot köteles viselni. Önkéntes belépés alapján tagja lehet a szövetségnek a „sárga csillag“ viselésére nem köteles zsidó is. A szövetség önkormányzati feladatkörében örködik a kötelékébe tartozó zsidók magatartása felett és rájuk kötelező rendelkezéseket tehet, képviseli érdekeiket, előmozdítja szociális (egészségvédelmi, gazdasági, stb.), továbbá

oktatási és egyéb kulturális szükségleteik kielégítését, végül teljesíti azokat a tennivalókat, amelyeket a jogszabályok vagy a hatóságok a szövetségre bízhatnak. A szövetség a belügyminiszter által jóváhagyott alapszabályok szerint működnek. A rendelet értelmében a belügyminiszter azonnali hatállyal feloszlatja azokat az egyesületeket és más elnevezésű egyesületeket, amelyek jellegű szervezeteket, amelyek vezetőségének legalább a fele zsidó vagy amelyeknek vagyonából (jövedelméből) a zsidók vagy izraelita jellegű intézmények részesülnek. A feloszlott egyesületek vagyonát további rendelkezésig a Szövetség veszi kezelésbe. A rendeltnek a zsidójellegű egyesületekre (szervezetekre) vonatkozó rendelkezései természetesen nem vonatkoznak az izraelita hitfelekezeti szervezetre és intézményeire. A szövetség felett a felügyeletet a belügyminiszter gyakorolja. Ha a közérdek kívánja, a belügyminiszter a szövetség önkormányzatát felfüggeszti és az ügyek intézésére miniszteri biztost küld ki.

Rendelet a zsidók élelmiszerellátásáról

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap vasárnapi száma a közellátási miniszter rendeletét közli a zsidók élelmiszer-ellátásáról. A rendelet május 1-től a zsidók cukorfejlesztését az ország egész területén egyégesen havi 30 dekában állapítja meg. A zsidók zsiradékfejlesztését mind az országban a városokban és községekben, ahol a közellátási miniszter jegyhez kötötte a zsiradék kiszolgáltatását, 30 deka számszámolaj lesz.

A rendelt a továbbiakban intézkedik a zsidók húsfejlesztésének megállapításáról, amikor 10 deka marhahús vagy lóhús kiszolgáltatását engedélyezik. Zsidók sertésellátásban nem részesülhetnek. A jegyhez kötött húskonzervekből zsidók csak marhahúskonzerveket vásárolhatnak.

Fontos intézkedést tartalmaz a rendelet a zsidók tejellátásáról is. Nagy-Budapest területén csak a terhes anyák és a

3 éven aluli gyermekek részesülhetnek tejellátásban, vagyis a zsidók közül tejet csak azok kaphatnak, akik A vagy B jeggyel rendelkeznek. A C és D jegyre járó adagot zsidók számára tilos kiszolgáltatni. A tejfelhozatal csökkenése esetén elsősorban a zsidók fejadagját szálaltítják le.

Nagy-Budapest területén a közellátási szelvényekhez között élelmiszekkel közül a vaj, bors, paprika, rizs és más ellátásban a zsidók nem részesülhetnek. Valamennyi korlátozó intézkedés május 1-én lép életbe.

A zsidók értelmiségi foglalkoztatásának megszüntetéséről tárgyalt a minisztertanács

A MTI jelenti: A kormány Sztójay Döme miniszterelnök elnöklésével pénteken délután egy órákor minisztertanácsot tartott. A minisztertanács a zsidók ér-

A Német Akadémia Nagyvárad Lektorátusa

hétfőn, április 24-én este 6 órákor Dr. OTTO NINOV tartalékos főhadnagy, a kassai német lektor előadást tart

A német offenzíva Oroszországban

cimmal, saját harctéri élményeiről. Előadás a Német Lektorátuson Schubert utca 5. Belépés díjtalan.

telmiségi munkakörben való alkalmazásának és foglalkoztatásának megszüntetéséről kiadott rendelet és több más időszaki kormányzati kérdés tárgyalása után — négy órákor ért véget.

A MTI jelenti: A péntéki hivatalos lapban megjelent rendelet alapján a bezárt

zsidóüzletek gyorsan romlandó áruikat legkésőbb április 24-én, hétfőn kötelesek valamely helybeli szakmabeli kereskedőnek két példányban elkészített leltár, illetve jegyzék kíséretében átadni — legfeljebb beszerzési áron.

Honvédségünk ragyogó teljesítményeit méltatta Sztójay miniszterelnök a Magyar Élet Pártjában

A MOT jelenti: A Magyar Élet Pártjának csütörtök esti pártnapján Sztójay Döme miniszterelnök a legnagyobb élismeréssel és örömmel hívta fel a párt tagjainak figyelmét a honvédsapátok eredményes ellenállására és teljesítményeire. Kiemelte, hogy honvédségünk teljesítményei büszkeséggel tölthetik el mindnyájunkat és annak a reményének adott kifejezést, hogy a harcok további során a honvédség dicsősége csak növekedni fog. Idehaza legfontosabb kötelességünk természetesen mind mezőgazdasági, mind ipari vonatkozásban a legmagasabbra emelni, mert honvédségünk harcainak eredményessége nemcsak katonáink alkotóképességétől, hanem attól is függ, hogy a hadsereg semmiben hiányt ne szenvedjen.

A miniszterelnök ezután mély részvétellel emlékezett meg a légitámadás áldozatairól és közölte a kormányhatóságok intézkedéseit, amelyekkel a helyi hatóságok tervek útján a légitámadások után

meginduló segítő és helyreállító munkákat még gyorsabba és eredményesebbé teszi.

A geopolitikai kérdésekről szólva a miniszterelnök utalt azokra a gyors intézkedésekre, amelyeket a zsidókérdés megoldása terén életbeléptettek. A kormány semmit sem mulaszt el, hogy ezt a kérdést minél alaposabban és minél nagyobb eredménnyel oldja meg a nemzet érdekében.

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter ugyancsak azokra a szempontokra hívta fel a figyelmet, amelyeket honvédségünk ellenállása, valamint az ország belső ellenálló képességének biztosítása érdekében a termelés minél erőteljesebb fokozását tette szükségessé. Azután a zsidókérdés megoldása céljából megtett intézkedéseket ismertette és hangsúlyozta, hogy ezek az intézkedések semmiképpen sem fogják megzavarni gazdasági életünk folytonosságát.

Jól sikerült előadást tartott az Emericana

(Nagyvárad.) Pénteken délután 6 órákor tartotta meg szokásos előadását az Emericana a Katolikus Kör helyiségében. Az előadást Hasznos Imre kereskedelmi leányiskolai igazgató megnyitó szavai vezették

be, majd dr. Csermák László „Szociálpolitika“ címmel az aktuális társadalmi kérdésekről tartott igen érdekes előadást. A fejtegetést a hallgatóság nem vitatta meg, azonban egy felszólaló köszönetet mondott a nagyjelentőségű kérdések feltárásáért.

Ezután Hubay Erzsébet tanárnő „Kincses Erdély“ címmel folytatta az előadást. A kitűnő előadónő meglepő hozzáféréssel Erdély gazdasági életéről számolt be, miközben gondosan felépített előadását Reményik versekkel tarkította.

A költői gondolatokkal és a reális valósággal ezínesített előadás Erdély gazdasági helyzetét mutatta be, foglalkozva mezőgazdaság, erdő, bányászat és egyéb fontos kérdésekkel a régi és mostani erdélyi élettel, parhuzamot vonva Csonkagyarországgal Erdély és a külföldi gazdálkodás között.

A hálás nagyszámú hallgatóság színtel tapsokkal köszönte meg az előadást. A legközelebbi vita-estén dr. Matyas Olivér és Harváth Anna tartanak előadást.

Ha **biztosítani** akarja
molykár **szőrméjét**
tűzkár **ellen** **bundáját**
betörés **szőnyegét**

forduljon sürgősen bizalommal

HALÁSZ IMRE szücsmesterhez

Színház mellett

Kazinczy Ferenc-u. 4.

Telefon: 18-00

A MAGYARSÁG SÚLYA A TÖRTÉNELEM FOLYAMÁN

A történelem és a statisztika következő munkája lassankint visszafelé is fényt derít a magyar államalkotó elem szerepére itt, a Kárpátok koszorújában.

Mályuez Elemér Mátyás király uralkodásának idejére, a XV. század második felére Magyarország lakosainak számát 4—4.5 millióra számította ki, ebből négyötöd rész, 80% volt magyar. Legnépesebb kisebbségünk ekkor a szlovákság volt, amelynek 3—400.000 főnyi tömege az egész lélekszám 7.7—8.5%-ának felelt meg. Az itt lakó nemzetek száma 150—200.000 fő között lehetett, a lakoságnak mintegy 4%-át szolgáltatta. Ugyanennyi volt a román elem száma is, a románok is ugyanúgy szivárgott be ide, mint annyi más népelem, — a honfoglalás idején még nem találni nyomukat a hazai földön.

A rutének száma Mátyás király ide-

jén 80—120.000 fő volt, a szerbeké pedig 50—150.000 fő. Zsidóság is volt itt, mert hiszen voltak ilyenek már a honfoglaló magyarokkal együtt is. Számukat ekkor, — a XV. század második felében — 10—12.000 fő körül lehet keveseni, ami 0.2% körül való arányt mutat.

A történelmi becsülés éppen a magyar elem számára vonatkozóan a legszárdabb; ez érthető, mert a magyarság töltötte meg az ország területének középső részét s nemcsak a mai területet, hanem a Dráván, sőt itt-ott a Száván túl, dél felé is kiterjedő s a magyar életformának megfelelő részeket is, zárt tömbökben élt tehát és hordozta az állam minden terhét. A nemzetiségek pedig még szivárgóban voltak és a széleken helyezkedvén el, sűrűségüket nehéz megítélni.

A török uralom hatása a népesség számarányára

A török uralom éppen ebbe a középrétegbe vágott bele és a tiszta magyar elemet ritkította meg oly végzetesen, hogy mintegy háromszáz év múlva, a Pragmatica Sanctio idején, vagyis Mária Terézia uralkodása kezdetén Acsađy Ignác becsülése szerint a történelmi Magyarországnak nem volt több lakosa 2.6 millió lélekkel. E három évszázad alatt csaknem két millió főnyi veszteséget jelent, mégpedig olyan módon, hogy a magyar elem ezek alatt a századok alatt többet veszített két milliónál, a nemzetiségek ellenben majdnem mind emelkedtek lélekszám tekintetében. Kivétel a szlovákság és a velük együtt számított ruténség, mert ezek, — a magyarok hű szövetségesei — együtt is csak mintegy 455.000 főt tettek a törökök kiverése és a II. Rákóczi Ferenc szabadságharca után, holott Mátyás idején maguk a szlovákok is lehettek talán négyszázezeren, a rutének száma pedig esetleg szintén felül volt százezer főn.

A németek száma időközben csaknem megkétszereződött, még pedig nyilván nem a török idők alatt, hanem utána. — mert hiszen Savoyai Jenő, a törököket kiverő hadvezér megmondta, hogy nem a magyaroknak foglalta vissza Magyarországot. A szerbek száma nem nőtt, de nem is csökkent és így százalékarányuk a megkevesebbédett magyarsághoz viszonyítva mégis javult. A legrohamosabb volt e századok alatt a román elem erősödése, mert a románok Erdélyben az egész idő alatt biztos menedékhelyet találtak és látott és a honvédelemben még egyáltalában nem vett részt. Számuk ekkor már meghaladja a félmilliót és az egész lakoságnak csak-

nem egyötöd részét alkotják.

Acsađy Ignácnak ezt a becsülését azóta a történelemírás már bizonyos mértékben revidálta és a lélekszámot az övéknél nagyobbak állapította meg. De ez nem igen változtat az arányokon, amelyek szerint ekkor a régebbi négyötöd részt tevő magyarság mintegy 45%-ra csökkent le s abszolút és döntő fölényéből viszonylagos többség rangjára gyengült.

Nem egészen száz esztendő telt el újból, a magyarságra nézve ismét nem veszteségek nélkül. A szabadságharc leverése után, 1850-ben az osztrák népszámlálás már 12.3 millió lelket talált a történelmi Magyarország területén s ebből 4.8 millió magyar. Annak a tervszerű elnémetesítési politikának, amit az osztrák udvar ezek alatt az évtizedek alatt folytatott, az eredménye a magyarságra nézve csak egy árnyalattal gyengülése volt: ekkor már 40%-ot sem ért el egészen a magyar elem aránya. De meglepő módon gyengült e korszak folyamán a német elem aránya is: a régebbi 13.1%-ról 10.9%-ra. A szlovákok és a rutének együttes aránya is csak 12.6% a Mária Terézia korának 17.6%-ával szemben, sőt még a románok aránya is apadt egy árnyalattal. Mindezek az eltolódások természetesen lényeges abszolút számbeli emelkedéssel jártak együtt. Legjobban kedvezett ez az időszak a délszláv elemnek; a horvátok, vendek, szlovének, bunyevácok, sokácok száma ekkor már meghaladja az 1.3 millió lelket, vagyis ezek együtt megtízszereződtek az alatt az idő alatt, amíg a magyarság lélekszáma a régebbi négyszázezerre emelkedett, ugyanúgy, mint körülbelül a hazai németeké is.

Az első biztos szám adatok a zsidóságról

Az országban lakó zsidóság számáról itt kapjuk az első biztos adatot. Csaknem kéreken egynegyedmillió főt tettek ekkor népességünkben.

Az elnyomatás korszaka óta már világosan látjuk magunk előtt a nemzetiségi viszonyokat, mindig az anyanyelvükében. Ez a tükör nem egészen megbízható, mert a nemzet legelső sorban érület kifejeződése és nem tisztán az anyanyelv s a statisztikai módszer is szakadatlanul fejlődik, változik; az egyes népelemek megnevezése, vagy egymástól való különválasztása nem mindig azonos. De az biztos, hogy a kiegyezés korszakában Magyarországon a magyar

elem aránya fokozatosan emelkedett s 1910-ben meghaladta a felerézt.

Trianon mesterségesen és a magyar nemzettestnek szétdarabolása árán természetesen megismét a magyar elem túlnyomó többségének korszakát. 1930-ban a magyarság számaránya meghaladta a kilencztedrészt és a trianoni korszak alatt is fejlődésben volt.

A legutolsó népszámlálás pedig újabb területváltozás után, amely a régi területeknek jelentékeny hányását hozta vissza, a magyarság fölényét több mint háromnegyedrésznek mutatja. A nemzetiségeket feltüntető adat pedig még magasabb az anyanyelvinél is. A terület-

MAGYAR ERŐ

A világ eseményei képekben

Ara 40 fillér.

Kapható a MAGYAR LAPOK árusainál

változás folytán a németek arányszáma apadt, mert sem északon, sem keleten nem jöttek haza németlakta területek; a szlovákok aránya nőtt, de az 1930. évi 1.2%-kal szemben most is csak 1.8%. Lényegesen emelkedett ellenben a rutének, a románok és a déli szláv elemek aránya. A zsidóságnak nem magyar anyanyelvű részeit a népszámlálás most vagy jiddisnek, vagy hébernek vette fel, a felek bevallásának megfelelően. A jiddisül beszélők száma — régebben ez az elem német anyanyelvűként szerepelt, mert ezek a középkori német nyelvnek bizonyos mértékben módosult alakját beszélik — mindössze 126.312, azoké pedig, akik anyanyelvűül a hébert vallották, nem több, mint 5659 fő. A 724.000 főnyi zsidóság számából ezt levonva és számolva azzal, hogy a mai hazai zsidóságban vannak szlovák, román és szerb, vagy más anyanyelvűek is, azt lehet mondani, hogy mintegy félmillió lélek lehet a magyar anyanyelvű zsidók lélekszáma. Ezt levonva a magyarság számából, a magyar anyanyelvűek arányszáma egy árnyalattal a 75%

alá csökken. De ezt a hiányt kipótolja az a másik szám, amely pedig azt tünteti fel, hogy a mai Magyarországon hányan vallották magukat érületük és öntudatuk szerint magyaroknak.

A mai Magyarországon tehát a magyarság aránya Mátyás király korának viszonyai felé jár. Akkor 80% volt a magyarság, ma 75%. A terület nem az, ami akkor volt: de a lélekszám sem az. Az akkori 3.2 millió magyarból annyi elvesztés után mégis csak nem 11 millió magyar lélek támadt és ez azt jelenti, hogy azóta a mai területen lakó magyarság az akkorinak csaknem a négyezredére nőtt. Az akkori egész területet egybevéve, a nemzetiségek számának emelkedése kétségtelenül meghaladja a magyarság szaporodásának ütemét, de valóban túlelőket követelnek sorsunktól, ha azt várjuk, hogy elvesztéseink mellett még ugyanúgy szaporodhattunk légyen is, mint nemzetiségeink, amelyek a magyar vértalma alatt töltötték el fejlődésüknek kezdő korszakait. (MM)

Az éjszakai vadász nem lát, nem hall és mégis megtalálja az ellenfelet!

Műszerei csálhatatlanok, az elektromosság biztos irányt mutat!

Fővárosunk ellen az angolok és amerikaiak sorozatosan követnek el légi terrortámadásokat. A főváros határában az ellenséges gépeket vadászpilótáink és jobbra német éjszakai vadászok támadják meg és rendszerint lehetetlenné teszik, hogy ellenséges kötelékek zárt alakulatokban bombázhassák Budapest vagy környékét. Amikor az ellenséges gépek Budapest fölé érkeznek, akkor a légvédelmi ágyuké a szó. De azelőtt és azután is a vadászok szerdik le tucatszámra a bombázókat. Ezért jó, ha tudjuk, hogyan dolgoznak különösen az éjszakai vadászok?

AZ ELEKTOMÁGNESES REZGÉSEK CSODÁI

Hogyan lehetséges az, hogy az éjszakai vadász megtalálja ellenfelét? Ennek a kérdésnek a megoldását a rádiótechnikai biztosítja elektromágnes hullámokkal való mérés útján. Ezek a hullámok áthatolnak az éjszaka sötétjén és a felhők sűrűjén, megtalálják az ellenséget és a fény sebességének megfelelő gyorsasággal közlik a felderített adatokat. Az eljárás azon a módszeren alapszik, melylyel a tengerfenék mélységét mérik. Ez úgy történik, hogy egy hangforrás hangrezgéseket bocsát ki, amelyek a vízben tovább terjedve egészen a tengerfenékig hatolnak. A tengerfenék ezután visszaveri ezeket a rezgéseket és ezek visszhangként visszatérnek kiindulópontjukra. Ennek az eljárásnak alapulvételével egy adóállomás különleges sugárcsőszűlőken keresztül elektromágneses rezgéseket bocsát ki a légkörbe. Ha ezek beleütődnek egy repülőgépre, akkor — ugyanúgy, mint a hang — visszaverődnek és ezeket megfelelő készülékkel fel lehet ismét forni. Az az idő, amely a rezgés kibocsátása és visszaérkezése között elte-

lik, pontos alapot ad a kérdéses repülőgép távolságának és hollétének kiszámítására.

Nyilvánvaló, hogy a rádió korszakában a műszaki tudományoknak megvan a lehetősége arra, hogy az egyes éjszakai vadászokat repülésük közben a földről állandóan tájékoztassa és közölje velük, hogy hol találják meg a keresett ellenséget. Rádióval tehát könnyen meg lehet oldani azt a feladatot, hogy az éjszakai vadászokat hozzávezeessék az ellenséghez. Ezenkívül gondoskodtak arról is, hogy valamennyi vadászgépet mérőköszülékkel szereljenek fel, amely az ismeretett alapelv szerint működik. Így tehát az éjszakai vadászok maguk is abban a helyzetben vannak, hogy az egyes ellenséges repülőgépeket az éjszaka sötétjében is kitapogathassák.

Pártértekezletet tartott a Nyilaskeresztes párt váradi csoportja

(Nagyvárad.) Pénteken este a Széchenyi-téri párt helyiségben értekezletre ült össze a Nyilaskeresztes párt váradi csoportja. A nagy számban megjelent tagok előtt dr. Máthé István központi kiküldött, a szervezési osztály egyik vezetője változó a politikai helyzetet, beszámoló a Kállay-kormány eltávolítása óta bekövetkezett helyzetről.

Értekezletben a központi szervezetek közötti kapcsolatok és a váradi csoport helyzetéről.

Nézzük a lélek szemével a bombázásokat

Ellenségeink azt képzelik, hogy ha kórházat, iskolákat, templomokat és munkásnegyedeket bombáznak, avagy ártatlan polgárokat lövöldöznek menekülés közben, megölnék bennünk. Ugy gondolják, hogy a folytonos dalom idegessé és kishitűvé tesz. Késztünk csökkenteni és ellenálló képességünket tönkresilányítja. Amde éppen ez az, amiben távednek. Mi ugyanis a bombázásokra azt mondjuk: nincs az a rossz, amelyben valami jó ne lenne. Nem kívánjuk a légitámadásokat, de ha bombáznak bennünket, akkor vállaljuk és megteremtjük a magyar helytállás értékes gyümölcseit. A bajban, veszélyben és viszontagságokban tűnik ki a mi erőnk és a régiókkal valljuk: „Nem az a legény, aki üti, hanem aki állja.”

Győr bombázásáról olvastam levelet: tele volt az emberi hősiességnek számos példájával. Férfiak, leventék, cserkészek azonnal ott voltak, ahol segíteni, oltani, menteni kellett. Az orvosok megfeszített erővel dolgoztak, sebeket operáltak, kötötték, gyógyítottak. Az utasok helyrehozták a Duna töltését, hogy az árvíz el ne öntse Győr külvárosát. A lakosság összeszorított foggal, könnyeit visszatartva, legyőzve a gyászt és szomorúságot mentette butorait a romok alól. Mindannyian hősök voltak, akár csak katonáink az első vonalban.

A budapesti bombázások idején sokan az óvőhelyekre menekültek. Egy ismerősöm kedves jelenetnek volt szemtanúja. Két apaca szorult az óvőhelyre. Míg körülbírták egymást, sirtak, mások vitatkoztak, ők elővették a szentolvasót és imádkoztak. Többen felfigyeltek, egy ideig némán néztek, majd körülbírták csoportosan és velük mondák az imát. Ezenbe jutott, amit régen hallottam: Aki nem tud imádkozni, menjen a tengerre, ott megtanul. Ma az óvőhelyre hűldeném a keményszívű, imádkozni nem tudó embert.

Az óvőhely azonban nemcsak az ismerőshöz vezet, hanem egymáshoz is közelebb hozza az embereket. Összekovácsolja, egybeforrasztja azokat, akiket szorosan egymáshoz kötötték egymástól elválasztanak. Nem mindenki, de a legtöbb ember az óvőhelyen megértővé lesz, figyelmes, alkalmazkodó és készséges. A közös baj készíteti erre és kitöri az önzésből.

Ezen a síkon tovább haladva a légitámadás az emberek szöles rétegeiben felkelti a részvétet, megszólaltatja a szívet és ennek hangja messzebb hallatszik, mint a szirénák üvöltése és a bombák robbanása. Bizonyítja ezt a bombakárosultak felszólítására indított gyűjtés, melynek országsszerte visszhangja támadt. A sort Magyarország kormányzója nyitotta meg és utána a

magyar összetartás és áldozatkészségnek számos tanúja.

A mostani válságos idők az embert bátorra teszik. Egy ismerősöm rendkívül sokat aggodalmaskodott és sokszor anyira remegett, hogy szinte beteg lett. A sorozatos éjszakai riadók végül arra kényszerítették, hogy anyagi dolgai a lehetőség szerint rendezze, lelki ügyeit is elintézzé és felkészüljön minden eshetőségre. Lelkiismerete most nyugodt, jövőjét Istenre bízta, nem fél, de nem is elbizakodott. A zavaró repülések, a légi veszélyek megedzettek és bátorra tették. Megtanulta, hogyan kell veszélyek közt élni.

A bombázások nem jelentenek másfajta szenvedéseket, mint aminők az emberiséget békeidőben is gyötrik. Anyagi romlás, sebesülés, betegség, ha-

Papp Ernő „VENUS” Illatszertárában Szt. János-utca 4. sz.
a legcsöbben vásárolhat, nagy választékban parfümöt és kölnivizeket. — Háztartási cikkek, pipere és kozmetikai szerek dús választékban.

lál békeidőben is utóleri az embert. Igaz, hogy a légitámadások idején ezek a csapások sűrűsödnek, mintegy halmozódnak. A legjobb azért ezeket is vállalni, miként a többi szenvedéseket. (Nem a vak véletlen számlájára írom, nem úgy tekintem, mint valami titokzatos végzeteszerű előrendelést, hanem a mindnyájunk sorsát intéző Uristen akaratának. Mivel pedig Atyánk Ő és csak jót akar nekünk, azért a bombázások is javunkat szolgálják, függetlenül attól, hogy a gyarló értelmünk képes-e azt minden esetben meglátni vagy sem.) Legjobb magunkat a nehéz pillanatokban, a fájdalom perceiben egészen a jó Istenre bízni és megfeszítve minden emberi erőnket hősiesen, rendületlenül kitartani.
Dr SZABÓ JÁNOS

Ferenc gyógyszerész 30, Németh gyógyszerész 30, Csanda Endre gyógyszerész 30, Föder Vilmos gyógyszerész 30, Ujhelyi Ernő gyógyszerész 50, Atlasz Lajos gyógyszerész 30, dr Raaben Árpád gyógyszerész 20, dr Rác Rezső gyógyszerész 30, Bakó Gáspár gyógyszerész 20, Kigyó gyógyszerész 30, Diana gyógyszerész 20, Mihályi Lajos gyógyszerész 30, Révész János gyógyszerész 30, Szabó Aczél István gyógyszerész 30, Mátyás Király gyógyszerész 30, Elkán Károly 10, Gyémánt Elekné 10, Bárd Sándor 8, Kotsis Géza 10, dr Kazó Károly 10, Jéna Károlyné 30, X. Y. 3 pengőt.

A felállított urnák eredményei a következők:

1. szám. Vasutas MANSz hölgyek urnája: 430.98, előzetes gyűjtés 205, összesen 635 pengő.

2. sz. Római Katolikus Nőszövetség és Mónika Asszonyközösségének urnája: 429.10, előzetes gyűjtés 110, összesen 539.10 pengő.

3. sz. Pénzügy és Városi Tisztviselői Kar urnája: 687, előzetes gyűjtés 362, összesen 1049 pengő.

4. sz. Katonai Alakulatok Tiszti hölgyeinek urnája: 939.13, előzetes gyűjtés 220, összesen 1159.13 pengő.

5. sz. Biróságok-Ugyészségek hölgyeinek urnája: 844.93, előzetes gyűjtés 379, összesen 1223.93 pengő.

6. sz. Megyeháza és Mérnöki Kar hölgyeinek urnája: 633.11, előzetes gyűjtés 89, összesen 722.11 pengő.

7. sz. Magyar Vöröskereszt Egyet és Hadigondozó Szövetség urnája 298, előzetes gyűjtés 100, összesen 398 pengő.

8. sz. Orvosi, Állatorvosi, Gyógyszerész Kar és Óvónők Köre hölgyeinek urnája 449 pengő, előzetes gyűjtés 5360, összesen 5809 pengő.

9. sz. Magyar Királyi Posta hölgyeinek urnája 409.53, előzetes gyűjtés 180, összesen 589.53 pengő.

10. sz. Baross Női Tábortestület hölgyeinek urnája 1642.82, előzetes gyűjtés 420, összesen 2062.82 pengő.

11. sz. Lórántffy Zsuzsanna Egylet urnája 724.01, előzetes gyűjtés 861, összesen 1085.01 pengő.

12. sz. Magyar Királyi Rendőrség Tiszti, Altiszti és Legénységi Kara 897.80, előzetes gyűjtés 899, összesen 1796.80 pengő.

13. sz. Női középiskolák és Elemi Iskolák Tantestületeinek urnája 1101.43, előzetes gyűjtés 850, összesen 1951.43 pengő.

14. sz. Hadapróiskola Tiszti Hölgyeinek urnája 1451.48, előzetes gyűjtés 400, összesen 1851.48 pengő.

15. sz. Ágostai Evangélikus Nőegylet és Unitárius Nőegylet urnája 480, előzetes gyűjtés 102, összesen 582 pengő.

16. sz. Gyermekegyesület és Gyermekvédő Liga urnája 384 pengő.

17. sz. Vitézi Szék és Városi Közüemek hölgyeinek urnája 52169, előzetes gyűjtés 576, összesen 1097.64 pengő.

18. sz. Baross Szövetség hölgyeinek urnája 281.51, előzetes gyűjtés 280, összesen 561.51 pengő.

19. sz. Velencei Római Katolikus és Református Nőszövetség hölgyeinek urnája 382.48, előzetes gyűjtés 100, összesen 482.48 pengő.

Összes gyűjtés eddig 23.981.— pengő és a német hadsereg tagjai által adományozott 139 német birodalmi márkát.

A szíves adakozóknak, valamint a közreműködő lelkes hölgyeknek, cserkészeknek és rendőrlégénységi karnak ezután mond hálás köszönetet a Zöldkereszt vezetőse.

A Zöldkereszt vasárnapi gyűjtésének részletes eredménye

Nagyvárad társadalma — mint eddig minden évben — ezidén is szíves áldozatkészséggel rótta le adományát a Zöldkereszt kérés szavára. Aki néző szemmel sétált végig a Zöldkereszt urnák előtt, tapasztalhatta, hogy az egyszerűbb öltözötű járó-kelők épügy, mint a jobb öltözötű emberek egyformán viselik a kis zöldkeresztos adományszelvényeket. Ebből a tényből már a gyűjtés napján: világlott ki, hogy a helybeli társadalom teljes tudatában van annak a nagyhorderejű nemzetvédelmi munkának, amelyért a magyar jövő szempontjából mindannyiunknak áldozatot kell hoznunk.

A Zöldkereszt Vezetősége ezúton kéri azokat, akik az adományok szíves beküldésére postacsekkeket kaptak, ne tegyék félre, hanem a Zöldkereszt nemzetvédelmi céljaira szánt szíves adományukat, azon pótlólag beküldeni szíveskedjenek.

A postacsekken és gyűjtőleveken a következő újabb adományok érkeztek be: Dréher-Haggenmacher Sörgyár r. t. 600, Körösparti Divatház 10, dr Martsa Dénes 10, Pintér István 100, Komjáthy Ferenc 100, D. gr. Loghetti Orest 20, Iványi Jenő 20, Nagyvárad Óvónők Köre 200, Cseuz Gyula 1050, Rózsa Emil 10, dr Keszthelyi Zoltán 10, dr Hlatky Endre 10, Waiszlóvich Emil 50, Pojnar Jenő 20, Kety Dénes, dr Vadas Jenő 30, Szucs István 20, dr Soós István 10, dr Kava Pál 2, Chaura Rudolf 2, dr Mézes László 2, dr vitéz Moldoványi István 10, dr Borbély Miklósné 9, dr Kotzó Jenő 10, dr Gyöngyössi István 20, dr Lipcsei István 10, dr Chis Jenő 20, dr Grenzer Gyuláné 10, dr Tekuli Jenő 10, Csáky Imre Debrecen 20, Nagy Gyula Debrecen

20, Podoicsák József 20, Ludvig Gyula 20, Pakolics Károly 20, Tejtília, Orosz Gyuláné 20, Szántayné Hausherr Augustina 20, Mafa Épületfa Kereskedés 20, Szántó Magyar Ásványolajgyár r. t. 20, dr Vicsay László 40, Jeney Rezső 20, Bányay Elek 10, Nagyvárad Keresztény Szikviziparosok 20, Nagyvárad Autóbusz vállalat kft. 40, Fülöp István 20, özv. Szabó Zsigmondné 10, dr Deák Istvánné 30, dr Beöthy Konrád 40, dr Márki István 30, Nagyvárad és Bihar megyei Állatorvosi Kar 100, Seres Sándorné 2, Jéger Jánosné 2, Auróra Vegyipar r. t. 50, Nagyvárad Hajdizsmú és Fésűgyár 20, N. N. 5, Gitye Demeter Fia 40, Szabó Sándor börgyára 50, Jeremiás Sándor 5, Magyar Testvérek Cipőgyára 10, Szabó Árpád 50, Futura r. t. 20, Favorit Cipőgyár 50, Eterka Cipőgyár 20, Halász Testvérek Redőnygyár 10, Cserey Ferenc 10, Balogh Sándor 50, Katona Sándor 50, Korpónai Anna 10, Arkossy László 10, Nagyvárad Hitelintézet r. t. 30, Krajcsi György Váradszöllős 20, Köteles László 5, Balogh István 5, Biró Ferenc 10, Katona Sándor 6, Erdei József 10, Rollinger Árpád 20, Szlafkay Ferenc 5, özv. Szlafkay Istvánné 4, Krajcsik István 10, Váradszöllői Jegyzőség 20, Rump Jolán 2, Simon Gábor 2, Novák Ferenc 5, Krajcsi János 5, Vánkos Józsefné 4, Szutoc István 10, Bordás Sándor 5, Lázár Gyula 10, Krajcsi Márton 10, Molnár Józsefné 5, özv. Polonkay Gyuláné 4, Szabó Erzsébet 10, Erdeiné 4, dr Cserny Andorné 15, Papp József 6, Becsey László „Turán” Börgyára 50, özv. Szabó Jánosné 5, dr Kajaba 5, özv. Szabó Jánosné 4, Szlafkay Mihály 5, Dambó Gyula 3, Cseh Jánosné 6, özv. Péntek Mihályné 4, özv. Bogdány Gusztávné 5, Szlafkay István 6, Barátky Zoltán 6, Barátky Lajos 6, Bruta Péter 6, Mihalek János 6, Oswald János 5, Mucz Árpád 5, Csabai János 5, Huvé Gyula 5, Schmidt István 4, Kárándi János 10, Rác Mihály 5, Buda Gusztáv 6, Jéger János 6, Paizs Béla 6, Kárándi István 6, Fernbach E. 5, Ridi Károlyné 5, Gyermekbarát 10, Interrexim Ker. r. t. 30, Kovácsics János 10, Hungária Vendéglátó Üzemek 50, Petnár Béla „Grafika” Nyomda 50, Norma Zsiradék és Vegyipar 30, Mokos Kálmán vegytisztító 10, Veres J. 10, dr Virág J. 10, Szántay Katalin 10, Szabó Mihály garage 10, Klotild Festekevár 10, Vaina Sándor 10, Fuchs Marton 5, Vámos Gyula 10, Galosi

Megnyit

SZENT LÁSZLÓ

PÜSPÖKFÜRDŐ

600 év óta használják eredménnyel a 43 fok C kénes, rádiumos hőforrásait reuma, közzvény, trombozis, izületiek és izmos csúszos bántalmánál, mindenféle bőrbetegségnél iszapfürdő, forró iszappakolások.

Szállodánk a nagyközönség rendelkezésére állanak. Díjmentes prospektus, állandó vasúti közlekedés

Fordulópontot jelent a munkásság életében a politikai változás

Beszélgetés Szabó János országgyűlési képviselővel

Szabó János munkásképviselelőnk látogatást. Csinosan berendezett kávézóban kis lakása van, a az íróasztalon, a könyvespolcon, a ezekre nyitett ajtóknál apró dísz tárgyak. Elégtel- lenül mutogatja őket: szerény ajándékok ezek, amelyeket kisemberek ügyében végzett utánjárásaiért kapott emlékek. Feltűnik egy mutatós ásványgyűjtemény és egy nagybányai pasztelkép a falon. Ezek utalnak arra, hogy Szabó János a munkásság általános érdekei mellett a Zsár-parti bányász- és művészvárost is képviseli, onnan küldték neki há- lál híveit.

A helyzetről beszélgetünk, amely a március 19-iki események óta kialakult.

— A munkásság életében is fordulópontot jelent a politikai változás, — mondja. — Szerintem minden munkás- nak, az ipari és mezőgazdasági munkás- ságnak egyaránt egyetlen nagy nemzeti szervezetbe kell tömörülnie, ahol aztán szakmánként tagozódnának az egyes csoportok, beleértve az ifjúsági és a női alakulatokat is. Minden mai munkás- szervezetet fel kell számolni, sőt azt se bánom, ha a Nemzeti Munkaközpon- tot átkeresztelik. Első kötelességünk a munkabérek emberi színvonalra való emelése és a munkásság nagy tömegei- nek nemzeti öntudatra való ébresztése, mert ebben a tekintetben, sajnos, külö- nösen az utóbbi időben nagy károkat okoztak a hamis jelszavak. A munkabé- reknek alkalmazkodniuk kell a mai megélhetési lehetőségekhez. Meg kell szűnnie annak az áldatlan állapotnak, hogy 1938-as bérrögzítések alapján időnként csak hosszas és keeserves után- járásokkal vívhasunk ki néhány száza- lékos pótlásokat. A munkabéreket in- dex szerint kell megállapítani a mai létminimum figyelembevételével.

Hol van a magyar munkásság helye?

— És politikailag hol van a magyar munkásság helye? — kérdezzük.

— Ne sajtátsa ki magának egy párt se a munkásságot. Mert most minden párt megrohamozza őket: „Hozzám csat- lakozzatok, hozzám.” Igaz: én is párt- ember vagyok, de amíg nagyobb, min- den munkást magabafoglaló szervezet nem létezik, a Munkaközpon- t irodája kötelez, s ha a munkásságnak mégis valamely párt felé kell tájékozódnia, hogy azon keresztül politikai akaratát megnyilvánítsa, akkor ez csak jobbolda- li elgondolású párt lehet. Amíg azon- ban a jobboldali pártok nem teremtenek egységet maguk között, ne számítsanak a munkásság támogatására. Nagy hiba volna, ha a munkások egyik vagy má- sik politikai párt zászlója alá sorakoz- va egymás ellen folytatott harcban öröl- nek fel erejüket.

Megkérdeztük Szabó Jánost, mit szól a szociáldemokrata munkásokhoz?

— Nem haragszunk rájuk, — felelte. — Vezetők eszközei voltak, de utó- végre ők is magyar emberek s elkövet- kezik az idő, hogy ők köztünk lesznek és mi köztünk. Lehetséges, hogy sokan lesznek, akiknek nemzeti öntudatra való ébresztése hosszabb, keményebb mun- kát igényel majd, mert egyesek a mai nehéz helyzetet nem a háborús viszony- nyoknak, hanem a belső átalakulások- nak fogják tulajdonítani. Ez csak azt mutatja, hogy az elmúlt rendszer részé- ről évtizedeken át nem kaptak megfe- lelő életemléletet, iskolázást, neve-

lést. Ezt most sürgősen pótolni kell. De ne csak szavakkal, hanem tettekkel is.

A legutóbbi kormányintézkedésekre te- relődött a beszéd.

— A méltóságos címnek a hivatali használatban való eltörléséről szóló ren- deletet nagy elégtelleg fogadta a mun- kásközvélemény. Március 15-iki beszé- demben érintettem ezt a kérdést; akkor felhőrdültek a méltóságosok és szemre- hányást tettek nekem. Ime, a fejlemé- nyek nekem adták igazat. Le kell végre bontani a társadalmi válaszfalakat, mert a nép bizalma csak így erősödhetik meg a vezetők iránt. Még mindig vannak kiáltó ellentétek. A szolga és a csejéd elnevezéseket végleg törölni kell, mert ezek nem egyeztethetők össze a mai ember méltóságával. Hála Istennek a magyar nyelv szokásából igen jól helyettesíthetők ezek a megalázó elneve- zések.

A magyar ipar és kereskedelem új útja

— S hogyan látja az új magyar ipar és kereskedelem kialakulását a legutó- bbi kormányintézkedések nyomán?

— Tény, — felelte, — hogy átmeneti- telen némi pangás lesz észlelhető. De ez meg fog szűnni. Egyik legelső feladat leállítani a fenyűzési cikkek gyártását és átcsoportosítani a munkásokat olyan iparágakba, amelyek szükségesebbek mostani nagy nemzeti erőfeszítésünk-

ben. Ami pedig a kereskedelmet illeti, tagadhatatlan, hogy üzleti szálak sza- kadtaf meg, amelyek helyenként teljes újakezdést tesznek szükségessé. Új üz- letembereket kell nevelnünk, de sem- miestre sem olyanokat, akiket eddig „aladár” névvel jelöltünk meg. Ezeknek az előző semmittevőknek el kell tűnniük. Rátermett szakemberekre van szükség s ezeknek számolniuk kell a háború után bekövetkező dekonjunktú- rával is. És minden vonalon alapvető követelmény: tudnunk kell megfelelően foglalkoztatni a munkásokat és megfe- lelően bálni velük.

Aztán meghatott szavakkal emléke- zett meg Szabó János azokról az áldo- zatokról, amelyeket a magyar munkás- ságnak a budapesti angolszász homba- támadások alkalmával hozniuk kellett s akiknek szétrombolt és több esetben el- árult lakóhelyeit Szabó János is meg- tekintette s a tiszteletreméltó magatartásról, amelyet a munkások tanusi- tottak. Majd az új kormány tagjaival folytatott megbeszéléseiről szólt.

— Igyekszem meggyőzni az illetéke- seket, — mondotta, — hogy a legfon- tosabb teendő a munkáskérdés meg- nyugtató rendezése. Mindenütt nagy megértéssel találkozom. Különösen Bakó László és Endre László a legna- gyobb előzékenységgel állanak rendel- kezésre, ha munkásügyekkel fordulunk hozzájuk. A munkásság bizalommal le- het a kormány iránt. (j. b.)

Miért szeretik a honvédet a fehércsaszak, ukránok és lengyelek?

A m. kir. honvéd tudósító század közlése

Ha néhány szóban adnám meg a fe- leletet, nagyon egyszerű lenne. A hon- védet azért szeretik itt, mert jószívű, bátor, lovagias és emberséges. Lakosság, legyen az orosz, ukrán, vagy lengyel, lépten-nyomon tanujelét adja irántunk való szeretetének, megbecsülésének. Ezt mi mindennap látjuk, érezzük, termé- szetes valaminek találjuk. Mi erre a földre azért jöttünk, hogy a megszá- lott terület lakosságának biztosítsuk a békés nyugalmát és fenntartsuk a ren- det. Ez a mi feladatunk és ezt teljes mértékben végre is hajtottuk. Az aláb- biakban egyegy olyan apró esetét em- líték meg honvédek jellemzésére, apró- ságokat, amelyeket én személyesen láttam.

Szolgálati útról tértem vissza Buda- pestről, a szabadságos vonattal. Másod- szor volt alkalmam gyönyörködni a Kárpátok feneéges szépségeiben. Mikor vonatunk az utolsó magyar határállomást elhagyva kifut a harmadik alagút- ból, egyszeriben megváltozik a vidék. Hogy miért, azt magam sem tudnám megmondani. Itt is éppen úgy nőnek a fák, éppen úgy pihen az őzi vetés a hó- takaró alatt, mint a Bácskában. sőt még a verebek is úgy csiripelnek, mint odahaza. Mégis azonnal megérezzük, hogy idegen földön járunk. Az első, ami megfogja az ember lelkét: a lakosság nyomora, szegénysége.

Vonatunk csigalassúsággal halad. Jó- formán még el sem búcsúzunk az édes hazától, kiabálás, láрма, óriási zaj hang-

zik a vasuti kocsink mindkét oldalán. Egyszeriben kinyílnak a kocsik ablakai, az ablakokban megjelennek a kíváncsi honvédfek. A látvány nagyon elszor- morító. Száz, meg száz gyermek, felnőtt szalad versenyt a vonattal, miközben könyörögnek, rimázkodnak a vonat utasainak.

— Magyar katona! Adj kenyért! Kis kenyérkét!

— Cigaretta! Kérem cigarettát! Ezek a kiáltások kísérik szerelvé- nyünket, majdnem egy kilométer hosz- szat, Persze nem kértek hiába! Zápore- ső módjára hullott a sok cigarettá, alma, cukorka, sütemény ezeknek a nincsteleneknek kezébe. A jó magyar hazai kenyér, ha meg is ütött röptében valakit, nem okozott fájdalmat, csak örömet, végtelenül nagy örömet... Ez a jelenet megismétlődik minden magyar katonavonattal. Az eredmény mindig ugyanaz, mert a magyar honvéd jószív- vel ad az arra rázorulóknak.

K... városkában történt az alábbi eset. B... y örmester elmerülve néze- geti a város nevezetességeit, amikor hangos szóváltásra, kiabálásra lesz fi- gyelmes. Látja, hogy két lengyel nő egy ukrán milicista rendőr jobbra-balra rángat és taszigál. Az asszonyok sírnak, tehetetlenek a szigorú rendőrről szem- ben. Karkosarukból szanaszét gurult a piacon vásárolt holmi, néhány tojás, két-három fej vöröshagyma és néhány szál sárgarépa. Végre megtudtuk az okot is, amiért a rend túlbuzgó öre tettege-

ségre ragadtatta magát. A két szegény asszony odahaza felejtette igazolványát. A tömegben azonban akadnak többen is, akik személyesen ismerték őket. A milicista már be akarta kísérni mindkét asszonyt, amikor közbelépett B... y hadapródörmester. Először is útjára en- gedte a két nyomorult, szerencsétlen ass- zonyt, sőt még segített is nekik össze- szedni a szanaszét hullott zöldségfélé- ket. A tojás persze összetört, azt már nem lehetett megmenteni. Azután a markukba nyomott öt-öt márkát. Az iz- gága milicistát erőlyesen visszautasítot- ta felelőtlen viselkedéséért. Ez azt sem tudta, hogyan tűnjön el a helyszínről. A tömeg lelkesen megéljenzte a lovagias hadapródot.

R... ukrán városkán vonulunk gép- kocsioszlopunkkal. Az oszlop egyik ré- sze a rossz úton lemaradt és most né- hány órát kell várakoznunk a részleg beérkeztéig. A gépkocsikból kiszállunk, hogy a rendelkezésünkre álló idő alatt megtéintsük a város nevezetességeit. Látvány nem sok. A szitáló havas eső- ben nagyon szomorú képet nyújt az ut- ca. Emberek sietnek munkahelyeikre. A siető emberek között felfedezünk egy siránkozó leánykát. Erdeklődünk, mi baja, ki bántotta? Nagy szepegések kö- zött elmondja, hogy rettenetesen fáj a foga, most jön a fogorvostól, ez azon- ban nincs odahaza, elutazott. Öneki pe- dig egy óra múlva munkahelyén, az iro- dában kell lennie, de hogy fog ő dol- gozni ilyen fájdalommal. Megeajánltuk szegényt nagyon. Egyikünknek eszébe jutott, hogy van nálunk kis kézi gyógy- szertáracska, amit még hazulról hoztunk el. Abban bizonyára akad valami erős fájdalomcsillapító is. Ugyis volt, csak- hamar előkerült az orvosság, erős kom- binált por formájában. Víz is akadt a kulacsban. Belediktáltuk az orvosságot a fiatal hölgybe, aki meg sem köszö- ne sietett haza, hogy még megebédeljen, mielőtt irodába menne. Alig múlt el háromnegyed óra, látjuk, hogy a mi be- tegünk sugárzó arccal jön felénk az úton, már messziről integet, hogy nincs semmi baja, elmúlt a fogfájás.

Már elég messze járt tőlünk, de még néha visszafordult és felénk kiáltotta: — Gyakuju, gyakuju! Köszönöm, kö- szönöm!

Vad Lajos, zászlós, haditudósító.

Állattulajdonosok figyelmébe!

Nagyvárad thj. város polgármestere 10408--1944-III. szám alatt a követ- kező hirdetményt adta ki.

Értesítem az érdekelt állattulajdo- nosokat, hogy a városi közlegelőkre az állatok beírása folyó hó 24-én ve- zsi kezdetét és május 1-ig tart. A be- iratások a gazdasági ügyosztályon (városháza II. em. 26.) szobájában történnek.

A város tulajdonát képező közlege- lőkre csak azon állatok hajthatók ki, amelyekre a legelő és egyéb díjakat befizették. A legelőre való kihajtás idejét külön hirdetményben fogom az érdekelt tudomására hozni és már most figyelmeztetem az állattar- tókat, hogy minden külön legeltetés tilos.

Tekintettel a városi közlegelő cse- kely terjedelmére, akiknek állatai ezen közlegelőkre nem vehetők fel, a yelencei legelő közbirtokosság köz- legelőjére irathatók be.

Nagyvárad, 1944. április 22.

Klemens Rezső s. k. tanácsnok.

Mese a mindenttudó cicaksepecéről...

— Szóval, hogy adja?
— Ezt a seprőt?
— Azt.
Megmondja és én kevés alkudozás után kifizetem. Hónom alá csapom és indulok vele a piacon át hazafelé.
Kíváncsiságból utamba ejtem a zsidópiacot is. Amint a sorok közé lépkedek, a seprőm hátulról megüti a könyökömet a nyelével.
— No-no! Ne ugrálj!
Tovább mennék, de biz az én seprőm megint csak könyökön ver.
Mégiesen reánézek, és látom, hogy mozog a církője. S mintha valami tulvilági hang hallatszana:
— Álljunk meg itt, gazdám! Erdemes egy kisse széjjelnezní, mi folyik itt!
— Ki beszél itt? — mondom meglepetve.
Valaki hátulról nekünk jön és a seprő felhasználja az alkalmat, hogy ismét könyökön sújtsa a nyelével:
— Én beszélek!
— Jaa! Na jó, akkor álljunk hát meg!
— Nézzen csak ide!
S úgy tesz, mintha a szél fordítaná el balra. Odamutat egy zsidóúrasra, aki előtt őt-hat pár rongyos és kitalapozott cipő fekszik a ponyván. Egy szegény munkásemberrel alkuszik.
— Százhúsz!
— Micsoda? Ez a pár cipő?
— Az, kérem! Micsoda bőr az, uram!
— Ez igen! — méltatlankodik a munkás. — Lyukas bőr!
— Hol, kérem? Hol lyukas ez kérem?
— Új korában 1000 pengő volt az a cipő.
— Miért lett volna?
— Hát ha nyugdíjas korában is százhúszra tartja...
Ránézek a seprőmre. Kacsint az oldalra:
— Hej, de sörpörhetekem van!
— Az úgy szokott lenni! — vigasztalom. — Új seprő jól seper...
— No, nem azért! Hanem éppen idefele lenne már egy kicsit a zsidópiacra is sörpörgetni! Gazdám, itt olyan dolgokat lát az ember, hogy kétfelé áll tőle a füle. — már akinek az is van... —
Gazdámnak látom van kettő is...
— Hagyjuk!
Tovább hallagok vele. Egyszer csak megint susogni kezd:
— Igaz, hogy a városokban most úgy sörpörgetnek?
— Persze, hogy igaz!
— Itt is kellene! Szeretnék szótütni itt csak egy nyellemmel! Volna kit. Hogy ne mondjak egyebet, kérde meg csak gazdám ottól a nőtől, mennyiért adja azt az agyonfoltozott gyerekinget?
Megkérdezem. Azt mondja, hogy hetven pengő...
— Ott meg — mutat másfelé az én értelmes cicakseprőm. — egymásra rakott hördarabok. Azok mind egy-egy bőr aktatáska szétszedett részei!
— Miért szednék szét?
— Látezik, hogy nem jár a fejével annyi szemét között, mint én. Hát azért, mert úgy az egész kopott táskáért nem lehetne 40 pengőt megkapni, így meg a hördarabokat adja el 18—20 pengőért és éppen a dupláját keresi a táskán...
Kiérünk a sor szélére. Megint megállít.
— Ott van az az egynehány tizfilléres „régí jóvilágbeli” olvasmány. Kérde csak meg, hogy adja?
Huszfillér.
— Aproppó. — kiált a seprő. — Ha már a könyveknél s ezeknél a könyvsátrakhoz. Amint idejöttünk, úgy vettem

észre, ott is igen érdekes dolgokat lehet látni...
Engedek a kérésének és odaállítok vele az egyik bódé elé. Mindegy, hogy melyik az, mert a három-négy bódé tartalma és minősége ugyanaz.
— Nézzen csak ide! Hát nincs miránk most nagy szükség? Kellett még valaha annyit sörpörni, mint ma?
Büszke a seprőm, nem mondom, de meg van rá az oka.
Allunk és nézzük a „könyveket”. Közben jólőtözött hölgyek, barna szemű diákok, kérges tenyerű munkások és szivaros nyugdíjasok érkeznek. Zsebükben ott a „tizfillérest” a könyv-árú asztalára és már előkészített csomag várja őket cserében. A bódé állványain és asztalán nem látni egyebet, csak a már betiltott ponyva feketére piszkolt, sok kézen átment, rongyos példányait.
— Látja gazdám! A városban és nyilvánosan meg van tiltva ezeknek a fertőzéseknek a terjesztése. S ezek a sze-

renesétlen könyvárusok, akik maguk sem tudják, hogy azt a pár filléres hasznos miből huzzák, terjesztői, pártfogói és rejtegetői továbbra is egy az idő kezekből kihullt világ bűneinek... Nézzze, ott az állvány alján végeláthatatlan sorban sorakozik a „Szinházi Élet”, föllötte gyermeke, a „Boldog Ifjuság”. Nincs az egész bódében öt könyv, amit ha én itt egyszer úgy Isten igazában összesörpörgethetnék, meg lehetne hagyni. S ami a legfájdóbb, olvasóközönségének nagy része „elő sincs léptetve”...
Igen. Tökéletesen így van. Mindjárt elérttem, hogy az én naiv kis seprőm mit ért előléptetés alatt a ceillaghullásos időben...
Rá se hallgattam tovább! Gyorsan elhóztam a mesék színhelyéről. Gondoltam, hogy az uton még beszélgethetünk.
De a Körös-parton megmerevedett és többet egy szót sem szólt.
Hogy tényleg a seprő beszélt-e, azt nem tudom, igaz, vagy sem. De hogy amiket mondott, az mind megfelel a valóságnak, az szentigaz.
M. Nagy Imre.

A faiparban és fakeskerkedelemben is megtörténik az árjásítás

A kormány átállítja a fakeskerkedelmi és kereskedelmi minisztérium utasította a Magyar Vállalkozói Fakitermelők, Faiparosok, Fa- és Tüzelőanyagkereskedők Országos Egyesületét, hogy haladéktalanul szerezze be és terjessze elő a fasszakmára vonatkozó szükséges statisztikai adatokat.

Az egyesület felhívta az ország összes vállalkozó fakitermelőit, faanyagkereskedőit, a telepese fakeskerkedőket, furnir-, lemez-, parketta- és hordókereskedőket, fűrésziparosokat és pedig úgy a saját fűrésztelepeket rendelkezőket, valamint a fűrésztelepeket bérlőket, valamint a bérben vágatókat, a furnir-, lemez- és parketta előállítókat, hogy saját érdekében nyolc napon belül küldjék be válaszukat az Országos Egyesületnek (Budapest, V., Vilmos császár-

út 74), tekintet nélkül arra, hogy tagjai-e az egyesületnek, vagy sem.
A következőkre vonatkozóan kell adatokat szolgáltatni: 1. A vállalat címe és székhelye; 2. foglalkozásának pontos, részletes megjelölése; 3. gépi- és üzemi berendezése; 4. üzemi kapacitása; 5. üzleti tőkésje; 6. telepének nagysága; 7. 1943. évi bruttó forgalma P-ben;
8. az 1941. évi XV. t.c. 9. és 16 §-ának rendelkezése szerint a vállalat tulajdonosa, illetve tulajdonosai zsidók, vagy nem zsidók;
9. a körzetében lévő szakmabeli cégek megnevezése.

Az adatszolgáltatás úgy a jogi személyekre, mint az egyéni cégekre kötelező. Nem tartoznak adatokat szolgáltatni a kijelölt tűzifa- és szénanyagkereskedők, mert az említett szakmában az átállítás megtörtént.

Vidéken több az élelmiszerhamisítás, mint a fővárosban

Tei, melynek több mint a fele víz — Ezüstgálic tehéntúróból, mézporból és timsóból!

Az Országos Kémiai Intézet különböző vidéki kirendeltségeinek jelentéseiből érdekes és jellemző kép alakul ki a háborús viszonyok közepette különösen nagyon elszaporodott élelmiszerhamisításokról. A megállapítás szerint a vidéken sokkal több élelmiszerhamisítás történik, mint a fővárosban, vagy akár csak a vidék nagyobb városai-ban is.

Ennek az a magyarázata, hogy a fővárosi közönség és a kereskedők általában óvatosabbak a hamisításokkal szemben és gyanú esetén azonnal a vegyvizsgáló intézmények közreműködését veszik igénybe. Ezzel szemben a kisebb helyeken, a hamisítók inkább dolgoznak megbújva.

A legtöbb visezárlást most is a tej- és a tejtermékek körül történik. A megvizsgált mintának mintegy 35 százaléka

kifogásolható. Olyan eset is előfordult már a vidéken, hogy a megvizsgált „tejben” kétszer annyi vizet találtak, mint tejet.

A rézgálichamisítás szintén tipikus vidéki eset. Keserűsöt, vagy más hasonló anyagot kékre festenek és ráfogják, hogy a legkiválóbb minőségű rézgálic. Nagyobb mennyiségben „gyártották” és különként 44 pengős árban hozták forgalomba. A vegyvizsgálatnak sikerült egy vagon ilyen ezüstgálicot elcsípni és megállapították, hogy az mézporból, timsóból, nagyon kevés kékkőből és száritott tehéntúróból álló keverék. Úgy hirdették a hamisítók, hogy egy kő ezüstgálic 1600 liter hatásos permetlevelet ad. Ezzel a reklámmal sikerült az ezüstgálicnak nagy vevőtábort szerezni.

A tézstaárút repalévellel és anilinfestékkel színezik és tojássárgára maszkí-

Bármilyen

Ingtatlan

adásvétel, csere vagy bérlet-ügyben bizalommal keresse fel
MEZEI ingatlanforgalmi irodát
Nagy Sándor 19. Telefon: 27—50

rozzák. Vidékiek egész karavánja indult ezel a csodaszerrrel a főváros felé. Tehát jó lesz, ha a háziasszonyok jól megnézik azt a tézstaárút, amit „vidékiek” kínálnak eladásra.

A kávépótlék terén is rengeteg a visezárlás. A megvizsgált kávépótléknak mintegy 40 százalékában egy szemernyi kávé sem találtak. A tézstaaporító autópórokkal üzött családoknál csak a márkás, likőrösüvegekben forgalombahozott, „vaniliás likőrökkel” üzött családok vakmerőbbek. Ezekről a vaniliás likőrökről megállapította ugyanis a vegyvizsgáló hivatal, hogy sem eszes, sem alkohol nincs bennük: festett vizet kínálnak eladásra a családok.

A feketepiacon forgalomba hozott, zsírnak az a jellemző vegyi tulajdonsága, hogy tört burgonyával és vízzel keverik. Az is a laikus, hiszékeny háziasszonyok becsapását célozza, hogy majoránna helyett orvosi zilifüvet adnak el az alkalmi élelmiszerüzérek.

A hamisítók ellen a hatóságok szigorú eljárásokat indítottak.

Csapó Lajos a győri bombázás fiatal áldozata

Szomorúan értesültünk, hogy a közismert fiatal sportoló, Csapó Lajos is a győri bombatámadás áldozata lett. Édesapja, Csapó Mihály, MÁV főmozdonyvezető elpörkölődött, fényképes szolgálati igazolványt mutat, ezt találták meg egy ismeretlenségig összeroncsolt halottnál. Erről ismertem meg, hogy az én fiam volt, meg a cipőjéről. — mondja a gyászoló, szomorú apa. Megkérjük, mondjon egy-két szót a győri helyzetről, mert ott volt, kereste gyermekét. Látjuk nehezebbre esik a beszéd, de azért egy-két szót intéz hozzánk: írja meg szerkesztő úr a lapban, hogy tartsák meg az emberek pontosan a légoltalmi intézkedéseket, mert nagyon sokan azért jártak Győrött is szerencsétlenül, mivel nem tartották meg az előírásokat. Azután beszél szeretett és egyetlen gyermekéről. Ő volt minden reményünk. Legyen meg a jó Isten akarat. Nagyon szerette a sportot.

Igen, mi is tudjuk. — mondjuk a bátonos apának, hiszen sokan ismerték nevét az NSE fiatal atlétájának, aki még csak az idén végezte a gépipari középiskolát s február óta volt a győri vagongyár repülőosztályának műszaki tisztviselője.

Több díjat nyert sporteredményei jutalmául Győrött is felismerték képességeit s az ETO felkérte, hogy lépjen be játékosai közé.

Eltávozott, sokan sajnálják őt. De a magyar élnikarás hőse volt. Dolgozott, hogy csapatunk győzelmesen befejezhessék a háborút. Ennek a szolgálatnak lett fiatalon hősi halottja, sok magyar dolgozóval együtt.

FELHÍVÁS

Felhívom a Magyar Nemzeti-szocialista Párt tag testvéreket, hogy mivel gróf Széchenyi Lajos pártunk mozgalmi vezető helyettese Nagyváradra érkezett, ma este hét órára a Párt helyiségben jelenjenek meg.

Ladik Sándor megyevezető.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SKILÁGYI DEZSO-UTCA 3 SZAM.
 Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 óra 4.30 P.
 3 óra 12.40 P.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza

Ismét időszerű a kioktatás. Kössön betérésbiztosítást, mert a korai elsőtűzés több alkalmat ad a betörők működésére, óvja meg vagyonát, értéktárgyait, ingóságait. Az Elő Magyar Általános Biztosító Társaság az ország legrégebbi biztosítója. Forduljon az itteni Szent László tér 2. szám alatti főgynökséghez, a díjak és feltételek iránt.

ÚJ VÁROSI TANÁCSNOKOK KÖLÖZSVÁRÓN. A helyigminiszter Kolozsvár városához dr. Katona Lajos I. o. aljegyzőt, dr. Siba Károly árvaszéki úlnök, dr. Bikfalvi István I. o. aljegyzőt és dr. Csizmadia Andor I. o. aljegyzőt, kolozsvári lakosokat tanácsnokká kinevezte.

Gyűlést tartott a Nyilaskeresztes Párt. Nagyvárad, április 22. A Nyilaskeresztes Párt nagyváradai szervezete péntek este, a párt Széchenyi-téri helyiségében népes értekezletet tartott, amelyen dr. Dobay Kálmán helyi vezető megnyitó beszéde után dr. Máthé István központi kiküldött, a párt országos szervezési osztályának egyik vezetője mondott beszámolót. A szónok ismertette az általános politikai helyzetet, a március 19-én bekövetkezett eseményeket és a Nyilaskeresztes Pártnak a kormánnyal szemben elfoglalt álláspontját.

PAUL GIESLER AZ ÚJ BAJOR MINISZTERELNÖK. München. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti a Führer Adolf Wagner államminiszter, körzetvezető elhalálása után Paul Giesler körzetvezetőt bajor helyi államtitkárrá és bajor miniszterelnökké kinevezte. P. Giesler továbbra is megtartja a bajor kultusz-, pénz- és gazdasági miniszteriumi teendői irányítását.

Nyugdíjaztatását kérte Kwandt Richard a Nemzeti Bank vezérigazgatója. A Magyar TI jelenti: A Magyar Nemzeti Bank főtanácsának pénteki ülésén dr. Posch Gyula elnök bejelentette, hogy Kwandt Richard, a bank vezérigazgatója nyugdíjaztatását kérte. A tanács a kérésnek eleget tett. Vezérigazgatóvá Belatisny István igazgatót nevezte ki.

BUTORT színeset
 Háló, kombinált és előszobák.
 Szabadság-utca 12. (Szacsavay-utca 48.)

MEZEI-TŐL
 Konyha ujdonságok

Házasság. Ifj. Percz Pál és Piatt Olga folyó hó 22-én házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett.)

Sebesültjeink a régi reformátusok között. A régi református ifjuság önképzőköre április 23-án, vasárnap délután 4 órai kezdettel megismételt húsvéti ünnepségét az Árpád vezér-úti gyülekezeti teremben. Az ünnepségre az egyházzsér vezetője sebesültjeinket is meghívta. „A magyar katona” címen dr. Szabó Lajos lelkipásztor mond beszédet. Az önképzőkör ifjusága Nagy Lajos s. l. elkészítésében szórakoztató műsorról gondoskodik. A zeneszámokat Bíró László karnagy vezényli.

BÉRMÁLÁSOK A SZATMÁRI EGYHÁZMEGYÉBEN. Szatmár ápr. 20. A Magyar Kurir jelenti: Scheffler János szatmári püspök a tavaszi bérmálásokat május 6-án kezdi meg és június 10-én fejezi be. A bérmálás a következő nagyobb városokban lesz: a kisebb plébániákon kívül: Vásárosnamény május 7., Mátészalka május 14., Szatmárnémeti május 18., Nagybánya május 21., Ungvár május 23., Szobránc május 29. Előzőleg április 29-től május 3-ig a főpásztor mint a nagyváradai egyházmegye apostoli adminisztrátora ennek az egyházmegyének tasnádi esperesi kerületében osztja ki a bérmálás szentségét. (M. K.)

Egyházmegyei kánonjogi vizitáció. A bérmálás május egyházmegyében a szokásos hivatalos vizitáció, melynek héten tartják meg. Vada Béla esperes idevonatkozó körlevelét a napokban küldte szét az egyes gyülekezetekhez. Vada Béla esperes, vitéz dr. Nadányi János gondnok és dr. Szabó Lajos egyházmegyei főjegyző látogatják a felső Körösvölgyet, dr. Szabó Lajos főjegyző és Danka József számvevő az Alsó-Körösvölgyet, Andó Ferenc tanácsbíró és Gersényi István számvevőszéki elnök a felső Sárrét vidékét, Hegedűs Kálmán tanácsbíró s Csávás Sándor belmissziói előadó az alsó Sárrét vidékét, Kulcsár Andor tanácsbíró és Facsar Gyula számvevő a Berettyó vidékét, Szücs László tanácsbíró és Vargha László tanácsbíró a Hegyközséget. Mindenütt istentiszteletet és presbiteri ülést tartanak. Megvizsgálják az egyházközség szellemi és anyagi életét. Jelentéseket az espereshez terjesztik be, ki azokat összegezve, továbbítja a püspöki hivatalnak. Az egyes egyházközségek nagy érdeklődéssel tekintenek a látogatások elé.

Szent Monika
 tárgysorsjáték-jegy
 ára 1— pengő
 a légitámadások károsultjaiért.
 Kaphatók a HANGYA-üzletekben

ROOSEVELT A XX. SZÁZAD MÓZESE. Berlin. (MTI.) Washingtonból jelenti: Roosevelt, az Egyesült Államok elnöke minden arab tiltakozás ellenére folytatja zsidóbarát politikáját. Így például az elnök az Egyesült Államok zsidó munkásságának küldöttsége előtt kijelentette, mindent meg fog tenni, hogy javítson a zsidók súlyos helyzetén. Az egyik képviselő Roosevelt elnökkel történt egyik megbeszélése után kijelentette, hogy Roosevelt a XX. század Mózesének fog bizonyulni, aki Izráel fiait elvezeti az ígért földjére.

Egyházi hármasszövetség jött létre Japánban. A Magyar Tudósító jelenti: Nemrégiben összehívták Tokióban a „vallások kongresszusát”, amelyen a Sinto, a Buddhizmus és a Mohamedánizmus mellett a keresztényegyházak képviselői is résztvettek. A kongresszuson a közoktatásügyi miniszter is megjelent s beszédet mondott. Beszédében hangsúlyozta, hogy milyen fontos szerepe van a vallásoknak abban, hogy a nemzet szellemi erős és töretlen maradjon. A kongresszus után a három nagy keresztény felekezet a római katolikus, a protestáns és a görögkeleti egyházi hármasszövetségbe tömörültek. A szövetség célja egymás kölcsönös segítése és a Krisztus szellemében való együttműködés.

BELVÁROSI KERESZTUTON

Tolnay, Ajtay, Somlay, Perényi

Megvédtem egy asszonyt

Főszereplői: Lázár Mária, Mezey Mária, Páger Antal, Ajtay Andor
 Szombaton utol ára:
Órségváltás
 Vasárnaptól
 a CASINO-ban

Nagyválasztmányi értekezletet tart a Magyar Megújulás Pártja ma, szombaton, április 22-én, délután fél 7 órai kezdettel nagyválasztmányi értekezletet tart, amelyen Vincze András vármegyei pártvezető fog beszámolni a katonai és politikai helyzetről. Felkérjük a párt tagjait, hogy ezen az értekezleten minél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek.

Szent Monika
 tárgysorsjáték-jegy
 ára 1— pengő

a légitámadások károsultjaiért.
 Kaphatók a HANGYA-üzletekben

A kultuszminiszter megtiltotta az egyik helyesirás szótár használatát. A kultuszminiszter egy korábbi rendelete értelmében a Magyar Tudományos Akadémia által „A magyar helyesírás szabályai” címen kiadott szabályzat tanítása és alkalmazása valamennyi iskolában kötelező. Ezért a miniszter a Busák Béla szerkesztésében kiadott „A magyar helyesírás szabályai” és „A magyar helyesírás szótára” című műveinek iskolai használatát megtiltotta.

Kevés hibátlan fermetű nő van, de hibás vonalait elegáns vonalává változtatja modern szabású, valódi, jó anyagból készített formafűző, princeps, csipőszorító és plasztikus mell-tartóval

Kováts Sándorné

specialista, Szent Gellért-u. 10. szám.
 Repülő híd on át.

Nagyvárad thj. város adóhivatala
ÁRVERÉSI HIRDETÉMNY
 Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi 600. P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1944. április 24-én, a másodikat 1944. május 3-án a városi közraktárban (Szeptember 6-u. 2. sz. alatt) kitűzöm.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK:
 1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
 2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
 3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.
 4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.
 Nagyvárad, 1944. április 19.

HACHSMANN ÁRPAD,
 végrehajtó.

Antiszemizmia a „szabadság várában”. Genfből jelenti: (MTI) A Német TI jelenti: Londonból jelenti, hogy a News Chronicle egy olvasója beküldött levelében azt kérdezi, vajon a szabadság várában is terjed-e az antiszemizmia? — Közli továbbá, hogy a liberális munkásklubok új tagjainak kérdőívet kell kitölteni, amelynek egyik kérdése így szól: „Zsidó születésű-e?” Ezekbe a klubokba zsidókat már nem vesznek fel.

Saját ruházatközlési céljaira kender és lent termelhetnek a gazdák. A kormány enyhíteni kívánja a mezőgazdasági lakosság ruházati gondjait és e célból lehetővé teszi, hogy a gazdák saját és családjaik ruházatközléséhez szükséges kender és lent termelhessék. A kötelezően előírt teermelésen felül a mezőgazdasági lakosság családunként 300 négyyszögölön kender, vagy 150 négyyszögölön rostlent termelhet és azt saját ruházati szükségleteinek fedezésére használhatja fel.

Nagyvárad thj. város adóhivatala
ÁRVERÉSI HIRDETÉMNY

Alulírott városi végrehajtó közhírré teszem, hogy köztartozások fejében lefoglalt ingóságokra az 1925. évi P. M. rendelet 67—69. szakasza alapján az első árverést 1944. április 27-én, a második árverést 1944. május 5-én a városi közraktárban Szeptember 6-u. 2. szám alatt, kitűzöm.

ÁRVERÉSI FELTÉTELEK
 1. Az első árverésen az egyes ingóságok csak az esetben kerülnek eladásra, ha az árverezők a becsérték háromnegyed része erejéig tesznek vételi ajánlatot.
 2. A második árverésen azonban az ingóság becsértékre való tekintet nélkül, a legnagyobb vételi ajánlatot tevő birtokába megy át.
 3. Az árverés megtartása, vagy megkísérlése esetén a behajtási illeték 8 százalékos.
 4. A vételárát azonnal és készpénzben kell fizetni.
 Nagyvárad, 1944. április 18.

LITERATI JANOS,
 megb. végrehajtó.

Ipartestületi hírek

Cipész iparosok figyelmébe. A m. kir. „Gábor Aron” honvéd hadapródiskola 600 pár lábbeli készítésére pályázati felhívást küldött szakosztályunkhoz. Ezért felhívjuk tagjaink figyelmét, hogy aki a munkában részt óhajt venni, bővebb felvilágosításért forduljon a szakosztály irodájához.

Egyben értesitem a választmány összes tagjait, hogy f. hó 26-án, szerdán este 7 órakor összehívásos gyűlést tartunk és minden választmányi tagtársunk pontos megjelenését várjuk.
 Elnökség.

A GPU borzalmas kegyetlenkedései a lengyel papokkal szemben

A katonai ellenintézkedések során a német és magyar csapatok az elmúlt napokban ismét visszafoglaltak több olyan területet, amelyet előzőleg kiürítettek. Az állapotok, amelyeket itt találtak és a visszamaradt lakosság beszámolója meghaladnak minden elképzelést. Egybehangzóan megállapítható, hogy az NKVD — ez a GPU jogutódja — amely a szovjet csapatokat azok bevonulása során nyomon követte, olyan véres terrort fejtett ki, ami még az 1939-től 41-ig tartó bolsevista uralom szörnyűségeit is jóval felülmúlja. A gyilkosságok, elhurcolások és fosztogatások száma ezúttal olyan nagyarányú, hogy akaratlanul is az a benyomása az embernek, hogy szándékosan akarják kiirtani ezeknek a területeknek a lakosságát.

Az ukránokkal szemben, akik itt a lakosság nagyobb részét teszik ki, oly módon járt el a szovjet, hogy a 15-60 éves férfiakat előbb három csoportba osztotta fel. Az első csoportba tartoznak, akiket azonnal agyonlőttek, a másodikba, akiket a Szovjet-Unió belső részeibe hurcoltak el, míg a harmadikba azok, akiket azonnal besoroztak a vörös hadseregbe és minden különösebb kiképzés nélkül nekiképzették őket a szovjet csapatok tüzéségének. A megmaradó aggok, asszonyok és gyermekek kiirtása oly módon történik, hogy egyszerűen megfosztják őket az összes élelmiszerkészletől és állatállományuktól is.

A lakosság lengyel részével szemben még nagyobbarányú a terror és az üldözés a katolikus papság és az egyházak vezető személyiségei ellen irányul. Minden jel arra mutat, hogy ezeknél szemben a GPU-népbiztosok teljesen szabadkezvet kaptak. Ezek a nagyrészt zsidó származású ügynökök korlátlanul kimbolták ezen a téren magukat. Kelet-Galicának ugyiszólván minden részéről leírhatatlan cselekedetéről érkeznek jelentések.

Igy például a bolsevisták az egyik Tarnopol közelében fekvő faluban orvul agyonlőtték a helybeli plébánost. Mikor néhány nappal később el akarták volna temetni, hirtelen bolsevisták támadták meg a temetőt. Chwialowski káplán, akinek a temetési szertartást el kellett volna végeznie, leírhatatlan módon bánalták, a földre dobálták és még élő testét egy fűrészrel átvágták. Mialatt a káplán a legszörnyűbb szenvedések közepezté meghalt, a bolsevisták beszenyezték a sírhelyet, ahova a plébánost el kellett volna temetni. A jelenetnek az egyházak vezetői valamennyi híve szemtanúja volt, miután valamennyien részt akartak venni szeretett plébánosuk temetésén. Őket előre szegzett fegyverrel tartották sakkban a bolsevisták.

Egy másik helységben Wisnieski plébánost nyílt utcán támadták meg. Félíg öntudatlanra verték, a nyelvét kivágták a szájából és azután csizmás lábbal összetaposták. Majd hajtóvadászatot indítottak a falu lengyel lakosai után. Hat közülük, akik az egyházak vezetői szerepet játszottak, a templom elé hurcolták s ott önműködő géppisztolyokkal lötték halomra őket. Hasonló esetek játszódtak le a toporowi plébánián, mely szintén célpontjává vált a szadista ügynököknek. A bolsevisták itt csak Kucsynski káplánt találták meg és a plébános sógoránját. Mindkettőjüket azonnal agyonlőtték. A káplán holttestét azután az ut-

ca porában, a templomig vonszolták és ott szögessdróttal rákötötték az ott álló feszületre.

A Brody melletti Huciszka nevű faluban, miután a bolsevisták bevonultak, a szerencsétlen áldozatok orditozását és asszonyaik, valamint gyermekeik szivfacsaró könyörgését felórán át lehetett az egész faluban mindenütt hallani. Az egyik szovjet katona a neki könyörgőknek gunyosan mondomta, hogy majd leszámolnak a lengyelekkel. Az események hatása alatt pánikszerű kétségbeesés uralkodik a szovjet uralom alá került ösz-

szes lengyel területeken.

A galíciai ellenintézkedések során az utóbbi napokban több olyan területre vonultak be a német és szövetséges csapatok, amelyeket régebben kiürítettek. Ezeket a területeket borzalmas képrárukt éljük. Egybehangzó elbeszélés szerint az NKVD (GPU), amely a szovjet csapatokat azok bevonulása után nyomon követte, olyan szörnyű terrort fejtett ki, amely még az 1939. és 41. közötti bolsevista uralmat is felülmúlja. A gyilkosságok, elhurcolások és fosztogatások mértéke olyan nagy, hogy nem is lehet más célja, mint a lakosság teljes kiirtása. Az ukrán lakosságot legnagyobb mértékben a katonaság soraiba veszik föl, vagy elhurcolják a hátsó területekre. A lengyel lakosság ellen azonban a legvéresebb terrort alkalmazzák, különösen áll ez az egyházi személyekre és velük kapcsolatban állókra. Ezen a téren a GPU biztosok nyilvánvalóan szabadkezvet kaptak.

Április 30-ig minden ház- és házcsoporthoz részére házi riasztó eszközt kell beszerezni

Már megemlékeztünk lapunkban arról, hogy a honvédelmi miniszter rendeleti úton kötelezővé tette a magánházakban a riasztó szolgálatnak a bevezetését. A rendelet csak néhány körülményt ír elő határozottan a riasztó-ügyleti szolgálat megszervezéséről és a szolgálat gyakorlati végrehajtását nagyrészt a helyi viszonyoktól függően a házparancsnokok részletintézkedéseire bízta.

Az új rendelet előírja, hogy a riasztó-ügyleti szolgálatot minden lakóházban és házcsoporthoz este 10 órától reggel 6 óráig kell megszervezni, a személyes légvédelmi szolgálatra kötelezett, valamint az önként jelentkező személyekből. A nappali órákban ilyen szolgálatot tartani nem kell. A rendelet hatálya csak a városokra és a légoltalmi szempontból A. B. és C. osztályba sorolt községek belterületére terjed ki. A szolgálat megszervezése a házak légoltalmi parancsnokának feladata.

A szolgálatot lakásban csak akkor lehet tartani, ha ott rádió van. A riasztó-ügyletes egyébként olyan helyen köteles tartózkodni, ahonnan az esetleg még távolabb eső hatósági riasztóeszköz hangját is jól hallja.

Ha a riasztóügyletes szolgálatát a rádió mellett tartja, akkor az érintett város vagy község területét magába foglaló riasztókörzetre elrendelt légiveszély és zavaró repülés esetén is értesítenie kell azokat a lakókat, akik felkészítésüket kívánják. Erre vonatko-

zólag a légoltalmi őrség parancsnoka előre állapítsa meg és foglalja névjegyzékbe azokat a lakókat, akik már légiveszély, vagy zavarórepülés esetén is kéri felkészítésüket.

Ha a riasztóügyletes nem rádió mellett tartja szolgálatát, akkor csak a hatósági szírnak hangjának megszólalása után köteles megszólaltatni a házi riasztóeszközt. A légiveszélyt és a zavaró repülést nem szabad a házi riasztóeszközökkel továbbítani.

Azokban a házakban, illetve házcsoporthoz, amelyekben szolgálatra bevezethető legalább 16 személy nem lakik, a szolgálatot úgy kell megszervezni, hogy a szomszédos házakkal, illetve házcsoporthoz riasztócsoporthoz lehet alkotni. Ezek a csoportok közösen állítanak egy-egy ügyeletet. Ilyen esetben egy éjszakára csak az egy házban lakókat lehet szolgálatra kijelölni.

Hangsúlyozza a rendelet végül, hogy a szolgálatot kivétel nélkül mindenütt meg kell szervezni, tehát ott is, ahol a hatósági szírnak közvetlenül a ház közelében van. Előírja még a rendelet azt is, hogy április 30-ig minden ház- és házcsoporthoz részére — amennyiben ez még nem történt volna meg — házi riasztóeszközt kell beszerezni. Ez a beszerzés a háztulajdonos kötelessége.

A riasztóügyleti szolgálat a rendelet értelmében április 21-től, tehát tegnap estétől kötelező.

Leventék szülei kapták megművelésre a városi köztereket

(Nagyvárad.) Pénteken este 8 órakor ünnepélyes formák között osztották ki a Levente Otthon nagytérképén a városi köztereket megművelés céljából a városi sokgyermekes családoknak, figyelembe véve azt a körülményt, hogy a családok hadbavonult és a gyermekek leventék.

A kiosztott területek legnagyobb része a Szent Margit-téren, Lovásártér, sintértelep és ezekhez hasonló helyeken vannak. A köztereket a város Arany Paskál Levente Otthonainak közbenjárására a város ajándékozta fel, majd a Népjóléti ügyosz-

tály összeállította a szükséges névsort az igénylőkről. Ezek nevei a következők: Papp János István, Máthé Lajosné, Hazai József, Sándor József, Buday Lajos, Genesi Gyula, Bungó Dezső, Balog András, Szitt Sándor, Vakovszki András, Balázs Dezső és Pápa Árpád.

Arany Paskál meleg szavak kíséretében nyújtotta át az igénylők részére kiállított megbízásokat, megemlítve, hogy teljesen díjtalanul kapják a földet, csupán 5 kilogramm napraforgómagot kell beszállítani annak. A ki nem használt közterek megtermékenyítése nagy anyagi se-

gítségét jelent a nagycsaládú szülőknek. A Levente Otthon egyébként pár hét múlva valóban az otthon pótolja, amennyiben játszósza, sportterem, fürdő, stb. épül a Levente Otthonban és ezt a leventék rendelkezésére bocsátják.

Az ünnepélyes kiosztás alkalmával Arany Paskál felhívta az igénylők figyelmét arra, hogy akiknek levente gyermekeik vannak és a közterek megművelésére igényt tartanak, jelentkezzenek a Levente Otthonban, mert kérésük teljesíthető.

Kövércek és saványak Soványodni csak egy módon lehet

A kövérség elleni küzdelem indokolt. Akinek súlya a normálisnál 25 százalékkal nagyobb, azok között a halálozási százalék egyharmaddal magasabb, azok között pedig, akiknek súlya 50 százalékkal haladja meg a normális, a halálozási százalék is felével nagyobb a normálisnál.

Ha valaki túl kövér, annak a legjobb esetben az az oka, hogy túlsokat eszik.

Nagy tévedés a kövérséggel kapcsolatban azt hinni, hogy az „a családban van”. Megvizsgálták 142 mindkét nemű 2-13 éves kövér gyermek étrendjét és megállapították, hogy valamennyien túlsokat esznek, mindenekelőtt túl sok szénhidrátot.

A kövérséget a belső szekréció zavarai okozhatják, azonban az ily páciensek súlyát is ettől függetlenül pusztán diétával csökkenthetjük. Egy kétszázötven kg súlyú embert lefogyasztottak például nyolcvannal kg-ra anélkül, hogy a fogyasztás egészségi állapotát hátrányosan befolyásolta volna.

Pusztán mozgással nem pótolható a diétakorlátozás. Sik földön való járásnál a szervezet ugyan valóban elfogyaszt kb. hatvan kalóriát km-ként, de ugyanily mértékű fogyás érhető el azzal, ha az illető étrendjéből pl. tizenkét gramm tejszínt törlik. Huszonöt km-nyi gyaloglás rendszerint egy fél kg súlyvesztést okoz, azonban egy ily gyalogtúra után az ember úgy megehezik, hogy többet eszik a rendszer és ez a táplálék-többlet rendszerint kiegyenlíti a súlyvesztést. Nem vezet célra a masszív mozgással való fogyás sem; ettől csak a mozgás fog. A kövérség keletkezésében természetesen lelki okok is nagy szerepet játszanak.

Ha valakinek a súlya, anélkül, hogy természetellenes módon kövér volna, a legjobb tanács, amit adhatunk neki egyszerűen az, hogy egyék kevesebb zsírt és kevesebb zsírképző ételt.

Egyék több zöldséget, amelyekben gyakorlatilag nincs zsír. Kerülje az alkoholt, mert egy pohár pálinka zsírképzőbb hatású, mint egy szelet kenyér.

Ha valakinek a súlya a normálisnál több mint húsz kilóval haladja meg, kérjen meg egy orvost arra, hogy olyan étrendet írjon fel neki, amely naponta csak 600-800 kalóriát tartalmaz, ugyanakkor azonban megvan benne minden szükséges fehérjeanyag, vitamin és ásványi anyag. Ilyen diéta mellett az ember friss és munkaképes marad.

Az orvosok nem híveik a túl gyors és túl radikális „csodatevő” fogyókúráknak és azt tartják, hogy az ember csak úgy soványodhatik le, ha naponta kalória felvételét leszorítja addig, hogy az a napi kalóriafelhasználás alá süllyed. Ugyanakkor természetesen gondoskodni kell arról is, hogy az ásványi anyagokban, vitaminban és fehérjeanyagokban felmerülő szükséglet kielégíthessék.

Miért szakította meg Svájc diplomáciai kapcsolatát a Szovjettel

Irt: Dr. Hans Jenny, Zürich

A semleges európai államokban túlnyomó a polgárság és a munkásnépnek nagyrésze is inkább kispolgári elemnek, mint az osztályharcos öntudattól áthatott proletárnak számít, mivel a viszonylagos jólét és proletárfogalom nem egyeztethető össze. Ezek a polgári, vagy kispolgári rétegek Európa bolsevizálása esetén teljesen elveszítették volna egzisztenciájukat. Mily érzelmeket táplál a svájci átlagpolgár a Szovjetunióval Európa szíve felé irányuló előretörése láttán? Felismerie vajjon a maga súlyosságában azt a veszedelemet, amely az összes európai nemzeteket fenyegeti keleten, avagy pedig házi nyul módjára megdermedt a vörös kigyó hipnotikus pillantásától.

Mindenekelőtt le kell szögeznünk, hogy a lakosság túlnyomó többsége tudat alatt egész nagyságában érzi a keletről fenyegető veszedelemet. Más kérdés természetesen az, vajjon levonja-e az ebből az ösztönös félelemből eredő szükséges következtetéseket? Ha eltekintünk a fanatikus Moszkva imádók kisebbségétől és jelentéktelen számától, úgy ma például Svájcban három különböző csoportot különböztethetünk meg a bolsevizmus megítélés szempontjából.

A viszonylag kielégítő, sőt magas élet-színvonal a legelősebb körökben bizonyos optimizmust kelt és erősíti azt a hiedelmet, hogy mindig így fog maradni a dolog. A veszély fel nem ismerése, illetve felismeri nem akarása tehát alapjában véve annak a kívánságnak tulajdonítható: bár csak ne léteznék ez a veszély egyáltalán. Svájcban tehát a polgárság tekintélyes csoportja a legelősebben elítéli ugyan a bolsevizmust, azonban egyben hangot ad ama meggyőződésének is, hogy Szovjetország ereje sohasem lesz elegendő arra, hogy meghódítsa Közép- és Nyugat-Európát, mivel a német véderő az ilyen szándékokat minden esetben meg tudja búsítani.

A polgárság egy másik csoportja szintén tagadja a bolsevizmus nyugateurópai előretörésének lehetőségét, azonban az azal az indokollással, hogy Anglia és Amerika idejében közben lépnek és megakadályozzák a bolsevizmust tervei végrehajtásában. Svájc népe egy részének ez a felfogása azonban a teheráni konferencia és a Kreml hatalmasainak Lengyelország és a balkáni államok ügyében tanúsított hajthatatlan és brutális magatartása folytán egyre kisebb körökre korlátozódik. Ennek a felfogásnak megrendülését elősegítette Smutsnak feltűnést keltett ismert beszéde, valamint London egyre engedékenyebb magatartására a bolsevista követelésekkel szemben. A harmadik csoport felfogása a legveszélyesebb.

Ezt a felfogást vallják a marxismusra esküdt szociáldemokraták, azonban a polgárság bizonyos csoportjai is, sőt csodálatosképpen néhány kivételre dolgozó nagyparas is.

Ez a csoport arra az álláspontra helyezkedik, hogy a bolsevizmus nagy ereje folytán legjobb együtt üvöltöni a farkasokkal és revidálni a kommunizmusról vallott álláspontot. Ez a harmadik csoport rendszeresen bagatellizálja a bolsevista veszedelemet és dicséri a szovjetunióbeli állapotokat.

Mivel Svájc a mai napig vonakodott diplomáciai kapcsolatba lépni a Szovjetunióval, ezek a baloldali körök újra és újra megkísérik, hogy a szövetségi tanácsot álláspontja megváltoztatására bírják. Neutráltiban Lausanneban svájci-

orosz kereskedelmi kamarát alapítottak és külön bizottságot szerveztek Svájc és a Szovjet kereskedelmi kapcsolatainak támogatására. Mindkét alapításnál felmerül az a gyanú, hogy Svájc export-érdekeinek támogatásának ürügye és leple alatt a svájci kommunistákhoz közelálló körök leplezett kommunista agitációt akarnak folytatni. Eppen ezért sem a szövetségi tanács, sem pedig a svájci ipar és kereskedelem hivatalos szervei nem akarnak tudni ezekről a konjunkturális alapításokról.

Hogy Svájc a Szovjetunióval nem tart fenn diplomáciai kapcsolatokat, ennek oka kétségtelenül a Kreml magatartása, mert Svájc különben a világ minden államával kitűnő kapcsolatokat tart fenn és mindkét hadviselő csoport több állama bízta meg diplomáciai képviselővel. Mivel azonban a Szovjet diplomáciai képviselője területen kívülséget és immunitását forradalmi mozgalmak elzárására használta fel Svájcban, a leningrádi svájci követéség személyzetét pedig a bolsevisták nyílt utcán meggyilkolták, a svájci szövetségi tanács is elvesztette türelmét. 1920-ban kiadták a berni szovjet diplomaták útlevelét, Svájc leningrádi követéségét pedig lezárták.

A szövetségi tanács ettől az időtől kezdve vonakodott hivatalos kapcsolatba kerülni Moszkvával, jöllehet a svájci baloldali körök szinte évenként kampányt indítanak Svájc és a Szovjetunió diplomáciai kapcsolatainak újrafelvétele érdekében. Az elmúlt év őszén is akciót kezdtek a parlamentben a diplomáciai kapcsolat újrafelvétele érdekében. A kormány és a polgári elemek azonban arra az álláspontra helyezkedtek, hogy szó sem lehet a háború alatt a Szovjet elismeréséről. Legújabbban a szélsőbaloldali elemek támogatást kapnak a szociáldemokrácia és a polgárság egy részétől is. Fennáll a lehetőség, hogy a fegyverszünet, illetve békefőtés után helyreáll a diplomáciai kapcsolat Bern és Moszkva között. A kormány és a polgári elemek azonban csak azzal a feltétellel hajlandók ehhez hozzájárulni, ha a berni szovjet követéség egyáltalában nem avatkozik be Svájc belügyeibe.

A Szovjetunióval nemrég végrehajtott alkotmány módosítása persze elképzelte a svájci polgárságot, mert felteszi a kérdést, hogyan lehetséges a be nem avatkozás elvét fenntartani, ha nem egy, hanem 16. vagy 20. szovjet követéség és legalább ugyanennyi konzulátus székelne Genfben.

Krumplucukor a fáradtság legyőzésének legeredményesebb elősegítője

Tangl Harald egyetemi magántanár kísérletiügyi főadjunktus rendkívül érdekes cikket írt a Természettudományi Közlöny legújabb számában a fáradtságérzés leküzdéséről. Minden ember arra törekszik, hogy életét lehetőleg tökéletesen kihasználja. Ennek érdekében azonban állandóan hadakoznunk kell a fáradtságérzés ellen. Gyakran felmerül a kérdés, mi is az elfáradás lényege és miként lehet annak hatalmát legyőzni. Az eddigi vizsgálatok alapján az elfáradás oka nagyrészt a működés közben keletkező érési termékek, főleg tejsav felhalmozódása. Ezek nemcsak azokban a szervekben fejtik ki hatásukat, ahol képződnek, hanem a vér útján más szervekbe, így az izmokból az agyvelőbe is eljutnak és új helyeiken is a fáradtságérzést váltják ki. Ezt az érzést előmozdíthatja még a működéshez szükséges anyagok hiánya. Így elsősorban az oxigénre és a cukorra kell gondolnunk. Ha a szervek oxigén ellátása tökéletes, az elfáradás csak jóval később következik be.

Sokszor felmerül a kérdés, miként lehetne munkabírásunkat növelni. Munkateljesítőképességünk maximumát csak a legtrikáiban vesszük igénybe, például, ha életveszélyben forgunk, de akkor is csak néhány pillanatra. Miután ilyenkor szervezetünk minden rendelkezésre álló tartalékot mozgósít, a megértés nagy mértékű kimerülés követi. Ezért a természet bárcs előrelátással gondolkodott, hogy ennek a gégezésnek a megindítása ne csak kizárólag az akaratunktól függjön, hanem működésével azonnal visszafelé is visszahívhat. Kísérleteket folytattak olyan szerszer előállítására, amelyek segítségével fokozott munkateljesítőképességet lehet elérni. A vizsgálatok

arra a megjelölt eredményre vezettek, hogy nem is egy olyan tápszert vagy vegyületet ismerünk, amely megfelelné a célunk. Legeredményesebb a szőlőcukor, nevezetesen a krumplucukor fogyasztása, amely nagy mértékben csökkenti a fáradtságérzést. Ezért használják az orvosok is a szőlőcukornak ezt a kedvező tulajdonságát, amikor szívbetegség vérebe szőlőcukrot juttatnak és így segítik elő a nehezen dolgozó szív munkáját. Szüksége van azonban a szervezetnek olyan anyagokra is, amelyek a cukor elégséges folyamatához nélkülözhetetlen. Idetartoznak a vitaminok, melyek közül a B1 vitamin jelenti a kedvezőbb hatást, C vitaminnal is fokozhatjuk munkabírásunkat. Ezenkívül némely szervezetlen sófajta is jótékony hatást fejthet ki. Ugyancsak fokozzák a munkabírást a hosszabb időn át szedett foszfátok. A foszfor és lecitin tartalmú tápanyagok fogyasztásával is nagy eredményekre jutunk. Ilyen tápanyagok a zsir, a tojás, a vaj. Munkateljesítőképességünk növelésével. Erre szolgálnak az akaratunk megfeszítésén kívül bizonyos vegyületek, amelyeknek alkalmazásával az elfáradás érzése később fog jelentkezni. E vegyületek közül a legismertebbek egyike a koffein, a kóla dió. Bizonyos tekintetben idesorolhatjuk az alkoholt is, de csak ha kis mennyiségben fogyasztjuk.

SZÍNHÁZ

Színházi iroda közleményei

Szombaton délután fél 3 órakor, *filléres helyárrakkal* kerül színre az *Érik a buzakalász* c. kacaglató operett.

A *Kaméliás hölgy* rendkívül nagy sikeréről beszél az egész város, melyet szombaton este fél 6 órakor játszik ismét a színház. Lovasi Kláival a címszerepben.

Vasárnap délután fél 3 órakor *olesó helyárrakkal* Strausz gyönyörű muzsikájú operettje, a *Varázskeringő* van műsoron.

Ballépés jobbra, az idény legmunkaságosabb operett-ujdonsága Jurik Julesi felléptével vasárnap este fél 6 órakor van ismét a színház játékrendjén. Csupa vidámág és kacagás. Szencziócs táncok.

Utoljára kerül színre az idényben hétfőn este fél 6 órakor. Népművelési előadásban az *Érik a buzakalász*, *filléres helyárrakkal*. Jegyek a színházi pénztárnál elővételben már váltakozhatók.

Gül baba, Martos-Husza gyönyörű operettje, kedden este fél 6 órakor, *filléres helyárrakkal* van műsoron.

Előkészületben: *Eladó lányok* c. operett-ujdonság. Csupa kacagás és vidámág.

MŰSOR:

Szombaton este fél 6 órakor: *Kaméliás hölgy*.

Vasárnap délután fél 3 órakor: *Varázskeringő*.

Vasárnap este fél 6 órakor: *Ballépés jobbra*.

Hétfőn este fél 6 órakor: *Érik a buzakalász*.

Kedden este fél 6 órakor: *Gül baba*.

Szerdán este fél 6 órakor: *Varázskeringő*.

Csütörtökön minden este fél 6 órakor: *Eladó lányok*.

Őszinte mozikeitika

Fedora

— Bemutató az Apolló-mozgóban —

Sardou Viktor ismert témája alapján nagy költséggel készült olasz filmdráma, amelyet elsősorban a közönség előtt igen rokonszenves két főszereplő: Ferida Luisa és Nazarrí Amadeo vittek sikerre.

Fedora hercegnő vőlegényének, az ifjabb Jareskin hercegnek meggyilkolásáért a közönséges gyilkosnak vélt Ivanov Ivánt már-már rendőrkékre juttatja, amíg az ezt feltárja a valót. A makrancos Néva folyó hirtelen áradása azonban fordulatot hoz, hogy ennek következtében nem hány end, hanem halálos végű szerelmi dráma részletei fejlődnek ki a hangos mozivászonon.

A film még akkor készült, mikor az olaszok még osztatlan erővel harcoltak és ezért biztosíthaták a film pazar kiállítását, mely a cári Oroszország és Párizs szalonjainak minden fényét feltámasztja.

OLASZ PÉTER dr.

Szent László nyomda R. T. Nagyv. rad

Szép betűkkel berendezett könyvnyomdája készít mindenemű nyomtatványokat, izléses kivitelben.

Rendeléseket felvesz telefonon is a nyomda. Telefon: 12-27.

SPORT

Nagy érdeklődéssel kíséri a város sporttársadalma NA III-as csapataink holnapi mérkőzéseit

A MÁV—SzSE délután fél 2-kor, a Törekvés—DVSC II. játéknak 3 óra a kezdési ideje. A MÁV a következő összeállításban áll fel: Kovári, Novák, Molnár, Nagy, Csóra, Csikor-tás, Lisztes, Elekcs, Takácsi, Fehér, Liszka. Nem célunk előre jósolni, de a MÁV-nak biztos a két pont és ezzel vasárnap este 22 pontja lesz.

A Törekvés—DVSC II. rangadó eredményét illetően teljesen tanárs-talanok vagyunk. A papírforma deb-receni győzelmet mutat. Alátámaszt-ja ezt a tény az is, hogy — mint már jeleztük — 7 elsővonalbéli játé-kossal jön át Váradra. A Törekvés

ről egyelőre nem tudunk mit mon-dani. Négy mérkőzésből 6 pontot szerzett. Ebből kettőt az SzSE meg nem jelenése miatt ítélte neki a szövetség. A DVSE ellen nem azt mutatta, amit vártunk tőle. Ez azonban nem mérvadó.

Holnap az összeállításban csak ak-kor lesz változás, ha Pinty vasárnap-i sérülése nem jön rendbe. A DVSC II. a következő csapatot küldi: já-tékba: Keskeny, Pasti, Csiki, Tižza, Osztroveczki, Rácz, Komlósi, Szücs, Serfőző, Dobos, Ille. Teljes elsővonalbéli csatársor. Mindegyik tagja volt már az első csapatnak.

Teljes erővel folyik a készülődés az NSE-ben a nagy vívóversenyre

Már javában folynak az előkészü-letek az SE vívó szakosztályában a 30-án megtartandó magyar nemzeti bajnokság döntőjének megrendezé-sét illetően.

A Vívó Szövetség táviratban érte-sítette az NSE elnökségét, hogy a ma-gyar kardvívó bajnokság döntőjére a szövetség vezetőségével együtt, ösz-szesen husz személy fog érkezni.

Az előmérkőzéseket Budapesten vívják le és a döntőbe jutó kilenc vívó érkezik városunkba. Hogy kik kerülnek a döntőbe, azt pontosan nem lehet tudni, de minden bizony-nyal bent lesznek a nagy magyar vívó nagyságok: Kovács, Berzeli, a múlt évi bajnok és Maszlay, a HAT VK-

ből, Gerevics, Rajcsényi, Palóc, a MAC-ból, Rajci, Bay a BEAC-ból és Kárpáti a BBTE-ből. Esetleg a fiatal nagyságok is megkísérik a betörést.

Tekintettel arra, hogy a vívó baj-nokságok történetében most először kerül a magyar kardbajnokság dön-tője levívásra egy vidéki városban és most is csak azért, mert Szent László sportév van és Nagyvárad Szent László városa. Így olyan rendkívüli sportlényben lesz része Nagyvá-rad közönségének, amilyenre még nem volt példa.

A részletes versenyműsort idejé-ben fogjuk közölni és reméljük, hogy minden sportszerető nagyváradi szur-koló ott lesz ezen a rendkívüli küz-delmen.

RÁDIÓ

VASÁRNAP, APRILIS 23.
Budapest I.

- 7.30 Szózat. Reggeli zene.
- 8.15 Hírek.
- 8.30 Öszinte beszéd.
- 9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. Igét hirdeti Si-monyi Dániel.
- 10.00 Egyházi ének és szentbeszéd a fe-rencrendiek belvárosi templomából. A szentbeszédet P. Markó Marczell Ferencs atya mondja.
- 11.15 Evangélikus istentisztelet.
- 12.20 Levente-műsor.
- 13.00 A rádiózenekar műsorából.
- 13.45 Időjelzés, hírek, vízállásjelentés.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 A Földművelésügyi Miniszterium rádióelőadássorozata.
- 15.45 Mindenből mindenkinek.
- 22.40 Nagy mesterek — örök művek.
- 23.45 Hírek.

Budapest II.

- 22.10 Szórakoztató zene.
- HETFOÉ, APRILIS 24.
Budapest I.
- 8.35 Délelőtti muzsika.
 - 10.10 Művészlemez.
 - 11.15 Szórakoztató zene.
 - 11.40 Kovács Endre előadása.
 - 12.05 Országos Postászenekar.
 - 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröské-reszt bajtársi rádiószolgálat.
 - 14.00 Folyamerők fúvózenekara.
 - 15.00 Szórakoztató muzsika.
 - 16.00 Winkler Jenő beszél a film össze-állításáról.
 - 16.20 Gigli és Zarah Leander filmdaio-kat énekel.
 - 17.00 Dégel Károly együttese játszik.
 - 18.00 Barabás Sári és Herbert Ernst

- Groh énekel.
- 18.25 Oláh György előadása.
 - 19.00 Bombatámadás után egy legvé-delmi ütegállásban. Közvetítés.
 - 19.15 Nótafáink virágai.
 - 19.50 Bodnár Jenő csevegése.
 - 20.00 Az Operaház zenekara.
 - 21.10 Magyar zeneszerzők felőrája.
 - 22.40 Tavasz felhők az égen.

Budapest II.

- 22.10 Szórakoztató zene.
- KEDD, APRILIS 25.
Budapest I.
- 8.35 Délelőtti muzsika.
 - 10.10 Szórakoztató zene.
 - 11.15 Odeon szimfonikus zenekar.
 - 11.40 Fekete Ferenc előadása.
 - 12.05 Roosz Emil szalonegyüttese.
 - 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröské-reszt bajtársi rádiószolgálat.
 - 14.00 Bura Pál cigányzenekara.
 - 15.00 A rádiózenekar műsorából.
 - 16.00 Gyermekdelután.
 - 16.30 Drezdai Filharmonikusok.
 - 17.00 Zengő századok.
 - 17.45 Részlet Károlyi Gyula vígadóbéli zongorahangversenyéből.
 - 18.35 Hortobágyi Jenő előadása.
 - 19.00 Új német filmmuzsika.
 - 19.30 Bágyoni Váro Andor beszél a pári-zi bevonulásról.
 - 19.40 Magyar zeneszerzők felőrája.
 - 20.10 Nem gondolhat az ember minden-re. Vigjáték.
 - 20.50 Marjay Erzsébet énekel.
 - 21.10 Látogatás Eder Gyula festőmü-vésznel.
 - 21.20 Szalonötös.
 - 22.40 Magyar nóták.
- Budapest II.
- 17.30 Mezőgazdasági felőra.
 - 22.10 Szórakoztató zene.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetések közlési díjai:

Az apróhirdetés tárgya	Köznap Vasár- szombat Hét.	
	Köznap	Vasár- szombat Hét.
Ingatlanok és üzletek eladás-vétele	26	30
Állást keres és Elvesztett	16	16
Minden más apróhirdetés	20	25

Eladás-vétel

- Eladó** sürgősen magánháza nagy ud-varral, kerttel, bármilyen üzemi célra is alkalmas. Több telek. Özv. Tatayné Szilágyi-ut. 12. Telefon 28-74. 728
- XII. Pius pápa** élete és válogatott be-szédei kiadóhivatalunkban kapható. 797
- Biharkerestesen** háromszobás, beköltözhető magánháza eladó. Vételkor ötezer pengő fizetendő, húszezer pengő pedig navai kétszáz pengős részletekben. Jeli-nek ingatlaniroda, Teleki-u. 2. 883
- 60.000 pengőért** eladó Andrassy-út mel-lékutójában beköltözhető háromszobás, fürdőszobás nagy udvarral bíró magán-ház. Jelinek ingatlaniroda. 884
- Ráday Gedeon-utcán** 9 lakásos nagy udvari bérház eladó. **Jelnek** ingatlan-iroda 885
- Teljesen** jókarban levő fehér kony-habatur eladó. Damjanich-u. 37. ajtó 3. 774
- Jókarban** levő segédmotor eladó. Er-dekiódnai dr. Dobay Kálmán, Szaniszló-u. 4. Telefon 11-15. 831
- Eladó** varrógép, rádió, szalondiyány 2 székekkel, löszőr matrac, fehér márvány-lap, dobkályha, villany lámpák, szin-ágyterítő, tükrök. Szaniszló-u. 67. 872
- Régi zongora** olcsón eladó. Szent Jó-zsef-utca 3. 871
- Sürgősen** eladó hencser, egy ágybetét, függöny, spargaszőnyeg, damasztabrosz, párnák, kombinált szoba, egyéb butorok, cinpléh, spór, többféle tárgyak. Úteg-u. 9. Nilgesztelep. 875
- Kitűnő** sportkocsi, prima gumikkal. Centrálbabin varrógép, férfi cipő, 34-es leánykacipő, bőrtalpuak, 18 literes zo-mánczott fazék. Rézműves, Várady Zsig-mond-u. 22. 874
- Fotel** jókarban, 2 darab eladó. Ke-reszt-u. 9. 823
- Aszalt alma, cseresznye, szilva, szárított bab, tök, paprika, háztartások** részére kapható, Székely Lajos aszalt üzeme. Bém József-utca 24. 857
- Jókarban** levő világos, mély, gyermek-kocsi eladó. Mikszáth K-u. 10. 873
- Rádió** 3+1 lámpás, villanyhoz, eladó 350 pengőért. Gömbös Gyula-u. 21. alsó csengő. 876
- Kombinált** butor, kétszemélyes rekamié-vel eladó. Hegyesi-u. 4. Repülőhódnál. 850
- Eladó** 2x3 méretű Argaman és apróbb szőnyegek. Akadémia-u. 6. 863

Különféle

- Fertőtlenítést, poloska, mely 66 min-dennemű férgek irtását 38 évj gyakor-latall vállalja, Varga, Dankó Pista-utca 6. Telefon 27-56. 913**
- Rövid, keresztthuros zongora** azonnal bérbe kiadó. Barabás, Endrődy-u. 5. 866
- Paragázzal** poloskát, melyt, petéit mindenből felelősséggel irtja, Csutorás. Szilágyi-ut. 7. Telefon 14-21. 664
- Varrógépjavitás** egy évi felelősséggel **Jakab** műszerésznél, Koseuth-u. 5. Te-telefon 23-30.
- Termelési kölcsön** kapható „Hitelszö-vektetznél”, Gróf Bethlen István-u. 6. 864

Allást nyert

NEPLAP árusító nagy jövedelemmel azonnal felvétetik Alsőkörösoidal és Vá-sárhelyalja környékére. Jelentkezni lehet a kiadóhivatalban. 856

Negatív és pozitív retomsórt felvesz Gözsa Erzsébet, Gróf Teleki-u. 10. 882

Laboratoriumunk részére keresünk le-hetőleg vegyészeti munkálatokban jártas nőt, akinek legalább négy középiskolai képzettsége van. Ajánlatokat kiadóhiva-talba kérünk „M megbízható és lelkiismeret-es” jellegre. 867

Allást keres

Egy gimnázista és egy második keres-kedelmista leány szünidő taramára irodai alkalmazást keresnek. Címet a kiadóba kérnek. 847

Fiatall kezdő tisztviselő állást keres. Cim a kiadóban. 852

Jóházból való fiatalember háziinasnak, boltiszolgának ajánlkozik. Cime Szilágyi József, Keskeny-u. 15. 853

Német-csecsemőgondozónő több évi gyakorlattal keresztény uriházaknál vi-dekre is elfhelyezkedne. Erdeklődni a ki-adóban. 880

Minden tökéletesen főzni tudó, több éves bizonyítvánnyal helyet keres. Boros Pirocska, Dadek-ucta 8. 881

Lakás

Kétszobás, kertes magánháza az új mű-út mentén kiadó, azonnal beköltözhető. Felvilágosítás Allami kórházban. 861

Magános urinőnek butorozott szoba, konyhasználattal, nyaralásra kiadó. — Úteg-u. 9. Nilgesztelep. 870

Kétszobás, kertes magánháza az új mű-út mentén kiadó, azonnal beköltözhető. Erdeklődni Allami kórházban. 869

Középszintűbeli, kisgyermekes keresz-tény házaspárnak kiadnék szépfekvésű nagykertes lakásban tágas szobát bu-torral vagy anélkül, fürdőszoba és kony-hahasználattal. Cim a kiadóhivatalban. 868

Elveszett

Brólik Sándor névre szóló iratok kato-nakönyvvel elveszett. Megtaláló jutalom-ban részesül. Bakcsy étterem, Kapucinus-u. 3. 879

Elveszett Incze István nyugdíjas pénz-tárcája II. osztályra szóló piros színű va-suti arcképes igazolvány, Magyar Párt tagsági, 20 P készpénz és különböző irat-okkal. Becsületes megtaláló kérik, hogy a ránevez értéketlen iratokat, te-kintettel, hogy a rendőrségen és a MAV-nál be van jelentve, adja le az Estilap kiadóhivatalába. A pénzt megtarthatja e-még külön 20 P jutalom van a kiadóban részére. 878

Elveszett kézzel varrott barna fél bő-r-csizyü. Megtaláló jutalmat kap a ki-adóhivatalban. 877

Oktatás

Diákgyermekeit már most készíttesse elő heti 3 órában, okt. tanárral a jövő is-kolai évre. Kedvezményes csoport tanít-ás. Cim a kiadóban. 842

KIADÓTULAJDONOS:

szent László-nyomda R. T.

A szerkesztésért felel: **Dr. Paál Árpád** főmunkatartó

A kiadóért felel: **Dr. Virág Jeromos** igazgatója

Készült a Szent-László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi